

Якщо вірити в диво... (збірка)

Галина Олійник

Якщо вірити в диво...

Збірка з ілюстраціями доступна за [посиланням](#)

Таємниця трьох верб

А знаєш... Якщо вірити в диво, то воно стає помітним, таким, що його можна побачити. І якщо ти відчуваєш, що воно є, і віриш, то історія ця – для тебе.

В однієї дівчинки, яку звуть Люся, є друг Сашко. Він хоробрий, веселий, але поводить ся як дикун. Коли вони грають у квача чи бігають наввипередки, він наче б то не навмисно, схопить її за косу або заховає її улюблену іграшку.

Іноді цей хлопчик буває просто нестерпним, і Люся почала його уникати. Тільки побачить його і відразу вдає, що прямує додому. А сама іде гратися в інше місце. Певний час малий бешкетник у це вірив, а потім зрозумів і став ходити за нею слідом. Куди Люся – туди й Сашко. Він так тихенько за нею ходив, що вона і не помічала. А потім помітила, що він ув'язався за нею, сховалась за густими верболозами і тайкома побігла через місток, щоб заховатися десь на іншому березі.

"І чому я не приходила сюди раніше? Тут так гарно!" – подумала Люся, поглянувши на пругкі вовчки, на річку, на латаття, що гойдалось на хвилях, на густу соковиту траву і стежку... А тоді помітила три старезні верби, що росли купкою на березі.

– Ось там і заховаюся! – вирішила дівчинка і побігла. Верби були високими, товстелезними... В одній з них – величезне дупло, що нагадувало таємничий вхід... – Ох, і Сашко, – сердито проказала вона, як побачила, що він біжить до неї. І сховалася у дупло.

І тут сталося те, чого вона аж ніяк не чекала: перед нею несподівано із повітря з'явилися сходи. Оповіті ніжним блакитним сяйвом, вони простягалися кудись вгору. Незважаючи на те, що сходинки були високими, крутими, Люся вирішила дізнатись, що там вгорі. Це виявилось непросто! Та все ж... вона зійшла на самісінький верх... не дерева... а височенної вежі... І з висоти пташиного польоту побачила море, а за ним, десь далеко-далеко, пагорб у синіх і червоних барвах. Раптом позаду себе вона відчула чиєсь тепло. Озирнулася. І побачила незвичайного юнака. Він посміхався, а за його плечима виднілися білі крила.

– Вітаю тебе, Люсю! Ти потрапила до дивовижного світу! – промовив він і додав: – Мене зовуть Яннілмус.

– А мене Лю... – недоказала Люся, збагнувши, що він це знає. Звідки йому відомо – вона не питала. У нього така сонячна посмішка і приємний голос. І одяг – зовсім не схожий на той, що зазвичай носять хлопці... А крила – величезні й красиві.

"Невже вони справжні?" – подумала дівчинка.

І юнак на неї так подивився, що вона зрозуміла: його крила – справжні.

"Цей крилатий хлопець такий незвичайний, як і його ім'я! І, схоже, вміє читати думки", – розмірковувала Люся, а тоді його запитала:

– А навіщо тобі крила?

– Я ангел! Всі ангели мають крила. Вони – для того, щоб швидко прилетіти на допомогу, – сказав Яннілмус. – Мені подобається допомагати людям: знаходити загублені речі, мудрі рішення, а також рятувати їх від біди. Та найбільша для мене радість – допомогти їм повірити в диво. Тільки повіривши, люди захочуть позбутись своїх поганих звичок і стати кращими.

Дівчинка не зовсім, але все ж розуміла, про що говорить ангел.

– Яка є в тебе погана звичка? – запитав він її. Люся подумала і сказала:

– Гризти нігті!

– Це й дійсно нехороша звичка! Нігті будуть некрасиві... І до того ж вони не завжди бувають чистими. Якщо хочеш, я допоможу тобі позбутись цієї звички.

– Хочу... Хочу! – погодилась Люся.

– Тоді слухай! – сказав ангел. – Щоразу, коли твоя рука потягнеться до рота, – опусти її. Прислухайся до себе... подивися навколо... і подумай, за що б ти подякувала тому, хто створив усе навколо: сонце, небо і землю. Люся замислилася. Бо раніше вважала, що все це утворилось само. Вона стояла на вежі, дивилась на морські хвилі, що вигравали далеко вниз і торкалися десь вдалині ясного неба, і думала: "Як гарно!".

- Який чудовий день! - сказала вона й додала: - Дякую за все, що я бачу!

- Не погано! - похвалив її ангел і запитав: - Можливо, ще якусь кепську звичку ти маєш?

- Маю, - промовила Люся, - звичку засмучуватися.

- От так-так! - хитав головою Яннілмус. - Не годиться дітям (та і дорослим) засмучуватися. Смуток несе недовіру. Кожного разу, як до тебе почне підкрадатися сум, подумай про щось приємне і посміхнись. А взагалі... Думай про хороше завжди!

- Я зрозуміла! - радо промовила Люся.

Ангелу дуже подобалось, що вона усе розуміє... Йому хотілося чимось її здивувати, порадувати... І він запитав:

- Чи є у тебе завітне бажання?

- Є! - відповіла Люся. - Я хочу, щоб мені подарували ляльковий будиночок.

- І все? Таке простесеньке бажання? - лагідно усміхнувся ангел і сказав: - Бажання має бути таким, щоб радість від того, що воно здійснилось, зігрівала серце довгі роки. А ляльковий будиночок... Награєшся, і радість від того, що він у тебе є, зникне.

"Напевно, воно так і буде, - подумала дівчинка. - До іграшок швидко звикаєш". Аж ось вона дещо згадала!

- Минулого тижня татко казав, що купить мені комп'ютер. Але коли це станеться... - зітхнула вона.

- А що ти робитимеш, якщо комп'ютер з'явиться в тебе сьогодні? - з цікавістю запитав ангел.

- Поки що не знаю, - відповіла Люся. - Є в мене ще одне бажання... - несміло сказала вона, згадавши про докучливого Сашка. - Хочу, щоб хлопець, якого я уникаю, став добрим, хорошим...

- Гарне бажання, але здійснити його я не зможу.

- Чому? Ти ж ангел! - здивувалася дівчинка.

- Тому що ангели не можуть втручатися у життя людей без їхнього, хоча б маленького, бажання. Але я можу допомогти твоєму другу повірити в диво...

після чого він неодмінно захоче стати хорошим! - радо зазначив Яннілмус, а потім промовив: - Звісно, якщо він схоче прийняти мою допомогу...

Люся засмутилася. Їй так хотілося, щоб Сашко став дуже... дуже хорошим... і до того ж негайно. І тут вона подумала: "І як мені набридла звичка - засмучуватися! Що як Сашко взагалі не захоче слухати ангела... Що тоді? Буду ходити вічно сумна? Стане Сашко хорошим чи не стане... краще вже думати про щось інше - більш приємне".

Яннілмус дивився на дівчинку й бачив: вона зрозуміла те, як боротися з поганими звичками. А думки... З поганими думками треба чинити так само, щоб вони не зробилися звичкою. Адже звичку погано думати тому, хто її має, помітити дуже не просто.

- Все буде добре! Думай про хороше завжди! - загадково всміхнувся Яннілмус і сказав: - А зараз... Якщо не боїшся висоти, я покажу тобі Світ Ангелів.

Люся завжди боялася висоти. Їй і сходами було підніматися страшно, але вона не

зізналася і сказала:

- Ні, не боюсь!

Ангел взяв її за руку, розправив свої могутні крила, і вони разом піднялися над вежею. У Люсі від висоти перехопило подих. Такого захвату вона не відчувала навіть у своїх казкових снах. Небо було таким красивим і приємним! Поряд з ангелом вона забула про страх висоти. Летіла і почувалась пушинкою у цій безкрай небесній безодні, де вітер, мов невидимий чабан, неспішно жене за обрій хмаристу отару.

Сонце грайливо розсипало своє променисте багатство і спостерігало за вітром, хмаринками і за ними. Промені ховалися на дні лазурового моря. Воно могутнє і таке прозоре, що дівчинка бачила все, що знаходиться на його дні. З води випліскували веселі рибки - золоті і райдужні... А вдалині,

за синьою смугою моря здійснювся квітучий схил. Над квітами гуділи бджоли, джмелі... кружляли яскраві метелики.

За схилом розкинулися рясні апельсинові сади.

- Як пахне! - мрійливо промовила Люся. І Яннілмус на льоту зірвав для неї п'ять запашних апельсинів.

Далі простягалися луки, за якими височіють гори... І там, де їх сірі підніжжя торкались землі, знов розлягаються сади яблунь... груш... персиків... А за всіма цими рясними садами блищить річка. Її береги щасливо зачаїлися у пташиному щебеті і шелесті верб. За річкою даленіє тиха долина... і на її пишному пружі величаво виринає ліс. Могутні ялини сягають неба... Вкриті прядивом сизого моху, вони схожі на бородатих зелених дідуганів, що оберігають лісову тишу.

Поміж дерев прозирають духмяні, осяяні сонцем галявини...

- Ти любиш суниці? - запитав Люсю ангел.

- Так! - сказала вона, і за мить вони опустились на галявину суниць. Оце суниці! Духмяні, смачні та великі, мов яблука. Їх було так рясно, що вистачило б для дітлахів всього світу. Люся ласувала лісовими солодкими ягодами, а потім почула шурхіт. Вона помітила двох білок, що метушилися поміж дерев. Коли підійшла ближче, вони стрибнули на ялиновий стовбур і швидесенько забралися на верхівку, потім стрибнули на сусідню ялину... Звідти - на іншу... і так ще... ще...

Люсі цікаво було спостерігати за спритними білочками, і вона йшла від одного дерева до іншого, дивлячись вгору, поки не натрапила на галявину грибів. Їх пругкі смагляві брилі виблискували на сонці, а білі ніжки вросли у товстий лісовий килим (з моху і ялинових голок).

- Грибочки! - зраділа Люся і вже хотіла торкнутись гладеньких шапочок, як згадала, що гриби бувають отруйними. А таких торкатись не можна!

- Яннілмусе, а всі ці гриби... їстівні?

- Їстівні! - сказав він і зазначив: - Отруйні, не ростуть у Світі Ангелів... Хижих птахів, лютих звірів, кліщів і гадюк тут теж не побачиш... Світ Ангелів - це обитель гармонії, любові й добра. До речі, як він тобі? Сподобався з висоти?

- Так, дуже сподобався! - щасливо промовила Люся.

- От і добре! Але це ще не все. Зараз ми з тобою навідаємося в одне незвичайне місце, - загадково сказав ангел, узяв дівчинку за руку і вони здійнялись над затишною грибною галявиною, над шпильастими верхами ялин і полинули.

Могутній ліс поступово залишався позаду. Вони летіли над затишною долиною, над річкою, що співала у вербах, над садами, над хребтами скелястих гір... І нарешті побачили бурштиновий замок, що височів на найвищій гірській вершині і сяяв на сонці, як липовий мед.

Яннілмус і Люся опустились на його теплий ґанок і скоро опинилися у великій залі. Там були ангели. Їх було так багато! Світлих... крилатих... Їх очі - ясні та глибокі, як небо. Ангели підходили до Люсі - віталися і, чаруючи неземними посмішками, називали свої імена:

- Арів... - Аторбод... - Яідан... - Яннешорп... - Адардів...

Імена були такими незвичними, що дівчинці і не запам'ятати. А ще... їй здалося, що вона уже бачила усіх цих ангелів... Але не могла пригадати, де саме?

Певна річ, ангели частенько навідувалися у Люсині сни. Та, коли вона прокидалася, сон чомусь забувався. І вона думала, що це лише її світла уява.

- Дуже приємно познайомитися з вами! - промовляла Люся до ангелів. А вони промовляли:

- А нам як приємно! - і, огортаючи її своїм променистим теплом, летіли... Їхньої допомоги чекали люди в різних куточках планети.

У якусь мить Яннілмус і Люся залишились у замку самі.

- Нам теж час летіти, - промовив Яннілмус, і вони вийшли з простої зали і покинули замок. Здійнялися над його блискучими маківками і полинули над гірськими хребтами і над морем.

Внизу плінно шуміли хвилі, іскрилися на сонці... розкачувалися і дружно котилися в далеч.

Перетнувши море, ангел і дівчинка опинилися на верхівці тієї ж самої вежі...

- А ти хоробра! - промовив до Люсі Яннілмус. - Я від самого початку знав, що ти боїшся висоти. Однак і на мить не сумнівався, що ти зможеш побороти свій страх... Чим же тебе порадувати?! Що подарувати?

Ангел дістав з кишені красиву білу мушлю і подав її дівчинці.

- Ось, візьми від мене на згадку.

- Ах! Яка ж вона гарна! - дякувала Люся.

- Будь ласка! - сказав Яннілмус, а потім запитав: - Можливо, поки ти подорожувала Світом Ангелів, у тебе з'явилося нове бажання? Завітне, справжнє...

- Аякже! З'явилося! Я хочу, щоб світ, у якому я живу, став схожий на Світ Ангелів, - радо промовила Люся і зітхнула. - Я розумію, такому бажанню здійснитись буде не просто, навіть якщо всі ангели захочуть його здійснити. Та все ж... Якщо всі люди повірять у диво... і захочуть стати кращими - воно здійсниться!

Ангел не сказав нічого. Тільки ласкаво поглянув на дівчинку, взявши її долоньку.

- Будь щасливою! Помічай хороше навіть тоді, коли станеш дорослою. І кожного

дня – дякуй за все... За те, що є небо і земля... дерева, птахи і всі-всі, хто є на світі. Це – секрет щастя!

– Спасибі тобі, Яннілмусе! Спасибі за все!

Вони попрощалися. Дівчинка помахала ангелу на прощання рукою і стала спускатися сходами. Вона обережно ступала, притискаючи до грудей подаровану ангелом мушлю. Діставшись останньої сходинки, Люся побачила знайомий берег, що виднівся крізь дупло цієї чарівної верби... І вийшла назовні... Коли обернулась – сходів вже не було... Тільки лежала легка білосніжна пір'їнка.

– Напевно, її обронив Яннілмус... – промовила Люся і підняла пір'їнку з землі.

На березі панувала тиша. Довкола – нікого. Було чутно, як хлюпоче річка... як листя шепочеться на вербах... як вітер своїми прозорими долонями ворухить траву...

По місточку дівчинка перейшла річку і побігла стежкою повз верболозів.

Замріяна, загадкова... з думкою про ангелів Люся поверталась додому, де на неї чекав куплений татком ноутбук. Оце так несподіванка! Вона була рада! Але відчувала: ця радість – така малесенька, така незначна, ніж та, що лишилася в неї від зустрічі з ангелами.

Наступного дня Люся зустріла Сашка. Він поводився як і зазвичай... І при першій нагоді смикнув її за косу. Якщо раніше вона ображалась, то зараз пішла собі далі, не звертаючи уваги на його витребеньки.

Хлопець нічого не розумів. Побіг за нею. І, опередивши, хотів уже якось пожартувати чи подражнити... Та раптом відчув, що це йому не цікаво.

– А де ти вчора поділася? – допитувався він. – Біля тих старих верб тебе точно не було!

– А в дупло... заглядав?

– Заглядав! Там було порожньо. Так де ж ти поділася?

Люся мовчала. Дивилася на здивованого друга і не знала: казати чи ні?

– А може... Мене там не було... вчора, – засміялась вона.

– Як це не було? Я ж тихенько біг слідом. І бачив, що ти там ходила... А потім... десь зникла.

– Ну, добре! Скажу! Коли ти підійшов до тих верб, то мене дійсно там уже не було, – зізналася Люся і розказала про те, як потрапила у Світ Ангелів... Про те, які вони – світлі й могутні... І що потрапити до їхнього світу не кожен зможе. А лише той, хто щирий і добрий. Дівчинка повідала про височенну вежу, про давній бородатий ліс, про лазурове море і про все те, що їй вдалося побачити... Потім дістала з кишені пухнасту білу пір'їнку і сказала:

– Її лишив ангел!

– Гарна пір'їнка! І розповідь гарна... Та... здається, мене кликали. Я побіг! – несподівано мовив хлопець і майнув додому.

"Ну от... Я йому відкрилася, все розповіла... А він – побіг. Мабуть, подумав, що я усе вигадала".

Відтоді Люся довгенько не бачила свого друга. А тоді... зустріла біля трьох старих

верб.

- Привіт, Люсю! - озвався він.

- Привіт! - мовила Люся і помітила - він не поводитьсь так, як раніше. Чемний, спокійний... і не кривляється. На її подив, він узяв її за руку, і вони разом пішли до містка.

"Все ж таки Сашко не просто слухав мою розповідь про Світ Ангелів, - подумала Люся. - Він вирішив стати кращим... А значить - повірив у диво!"

Істинна радість

Той, хто в житті бачив диво, розуміє, як йому пощастило! А той, кому і досі жодного разу не довелося його побачити, хай вірить.

Диво існує! Існує, незважаючи на час, погоду і відстань... І дає про себе знати негадано.

Правду кажучи, якщо не вірити в диво, то його можна так ніколи і не побачити. Що йому до нас, коли ми не хочемо просто повірити!

Сашкові не вірилося, що так просто - коли цього зовсім не ждеш - можна побувати у Світі Ангелів. Зазвичай він не вірив у всілякі дива, але Люся так цікаво розповідала про Світ Ангелів, що він вирішив сходити за річку... Бо таки повірив у диво.

Хлопчина прийшов до трьох старих верб і зазирнув у дупло... Він і раніше заглядав у нього... А, бувало, й ховався там від дощу...

Та цього разу він стояв у середині дерева... і чекав... чекав...

- Чому ж не з'являються сходи? - повторював він, а верба, як була в середині порожня, так і є. Вийшов він тоді із дупла і сердито промовив:

- Ну і Люся! Таке нарозказувала! І пір'їнка, з якою так вона носить, певно, від звичайнісінької білої гуски... Не існує ніяких ангелів. Все це лише вигадки!

- Ні, не вигадки. Світ Ангелів існує! І до того ж давно... - почулось, як хтось мовив зверху.

Сашко підвів очі і побачив світлого, крилатого юнака... Він сидів на товстій вербовій гілці. Потім легко, мов птах, опустився до нього.

- Привіт! Мене звати Янненхтан. Я той, про кого ти щойно казав.

- А... А... А... Ангел?

- Ангел. - сказав крилатий юнак і повторив: - Янненхтан мене звати!

- А мене Сашко, - видихнув здивований хлопчик.

- Я знаю! Мені це відомо відтоді, як ти народився. Хоча... Ти мене зовсім не пам'ятаєш і не здогадуєшся, що саме я навідуюсь у твої сни. Вибач, що вирішив випробувати твою віру... - сказав ангел і посміхнувся. - Виходить, ти справді повірив у диво... І можеш мене чути і бачити.

- Так! Повірив! І вирішив більше ніколи нікого не ображати, думати лише про хороше і не робити всіляких дурниць, - зізнався Сашко і додав: - Я хочу побачити Світ Ангелів! Ду-у-же-е... Дуже хочу.

- Хороше бажання! - відповів ангел. - Радий за тебе... Як добре, що ти віриш у диво!

Для нас, ангелів, допомогти людям повірити і пізнати істинну радість – це найбільша винагорода.

– А яка вона – істинна радість? – запитав його хлопчик.

– Істинна радість – це коли тобі хочеться зробити щось хороше... І ти щасливий від простих, здавалося б, звичних на перший погляд речей... Коли пробуджуєшся вранці і радієш, що розпочався новий день... за вікном співають пташки... сяє сонце... і всі живі і здорові... – відповів ангел, підійшов ближче і ласкаво сказав: – Я покажу тобі мій Світ.

Хлопчик сплеснув долонями від радості! Янненхтан зайшов у дупло і кивнув: "Заходь!". І Сашко сягнув у дупло.

І тут несподівано перед ними з'явилися сходи, що вели кудись високо вгору.

Сашко не боявся висоти. Йому приємно було йти поруч з ангелом. Ішли вони довго... Аж, нарешті, опинилися на верхівці височенної вежі.

– Диво! Справжнісіньке диво! Як високо! Як красиво! – дивувався хлопчик, затамувавши подих. Небо таке яскраве і чарівне... А внизу розкинулось море. Його лазурові хвилі вигравали на сонці.

– А хочеш дізнатись, що відчувають птахи під час польоту? – запитав його ангел.

– Хочу! – відповів хлопчик.

– Як добре, що ти не боїшся висоти! – сказав ангел і, взявши його за руку, змахнув своїми велетенськими крильми.

Як птахи – легко, вільно – вони летіли над морем. Крізь товщу води прозирало дно, встелене коралами і молюсками. Зграйки золотих і райдужних рибок манили їх погляди, плівучи слідом.

За морем показався схил, завітчаний лавандою і червоними маками. Подих квітів, над якими кружляли метелики, зливається з монотонним гулом бджіл і джмелів і сягає неба. За схилом простяглися рясні апельсинові сади... Потім гори, за якими теж бувають сади: яблунь, груш, персиків... Ангел знав, що Сашко любить фрукти і найсолодші, найстигліші яблука, персики, груші зривав на льоту і пригощав його. Хлопчик був у захваті!

А далі... внизу... срібною змією в'ється річка. Вербові береги вітаються дзвінкою пташиною піснею, що лине ген-ген у далечінь... Туди, де у травах купається вітер, – у Зелену долину. Долина зачаїлась, замріялась... і не чує, як над шелестом її шовкових хвиль виринає ліс. Кедри... сосни... ялини...

Все було так, як розповідала Люся... Кремезні лісові дерева були такими високими... вкриті мохом... і скидалися на чарівних дідуганів. Пахощі хвої, трави, грибів і ягід розвівалися понад лісом, безмовно розказуючи про його щедрі скарби.

– Таке, як суницями пахне... – промовив Сашко, а потім, коли ангел показав йому рясну галявину, вигукнув: – Скільки суниць!

Галявина палахкотіла від червоних ягід – солодких, великих...

Вони приземлилися. Сашко дивувався і їв... їв... А потім помітив розкішну галявину грибів.

– Гриби! Вони ж їстівні?

- Так! - погодився ангел. - Інші тут не ростуть. Отруйних рослин тут теж не зустрінеш... Не сприятливі для них тутешні умови.

- Зрозуміло, - мовив Сашко, а потім запитав: - А хижі тварини тут є?

- Ні, немає. Вони...якщо і з'являються тут, то відразу зникають, - відповів ангел.

- Це, що ж виходить... Якщо воно так... то злі люди теж тут бути не можуть? - поцікавився хлопчик.

Ангел посміхнувся.

- Бачу, ти все розумієш... І тому я хочу тобі ще показати дещо незвичне.

Сказавши це, Янненхтан подав Саші руку, і вони піднялися над лісом. Світ Ангелів безмовно зачаровував хлопчинове серце своїми краєвидами. Ліс... Долина... Річка... Сади... Гори, за якими знову буяють сади, розвіваючи пахощі свого солодкого щастя аж до моря.

А море! Лазурове, грайливе... задивлялось на небо і гладило береги.

Вдалині виднілась знайома (з Люсиної розповіді) вежа. Саме туди вони і летіли.

- Будь уважним і ти все зрозумієш, - стиха сказав Янненхтан, як вони опустились.

На вежі було багато хлопців і дівчат - усі вони з Людського світу і опинилися тут за велінням Наймогутнішого ангела - Яннірзорпа. Він значно старший від Янненхтана. Світлий і дуже красивий.

І хлопці, і дівчата по черзі підходили до нього і він тримав у своїх могутніх руках їхні долоні. Даруючи у такий спосіб щось незвичайне.

Сашко дививсь і нічого не розумів... Поки не підійшов до ангела один хлопець. Яннірзорп вже хотів взяти його долоні, як той скрикнув:

- Ні! Не можу! - і відскочив.

- Невже ти не хочеш отримати мою силу? А разом з нею і істинну радість, що стане негаснучим вогником твого серця.

- Ні! Не хочу! - вигукнув хлопець, заверещав, вкрився довгою свинячою шерстю і перетворився на чорне порося, що підбігло до краю вежі і хоті-

ло стрибонуту вниз... та ангел доторкнувся до нього кінчиком свого крила, і воно передумало стрибати. Побігло до сходів і збігло вниз.

Сашко аж завмер від побаченого. Він не міг зрозуміти, чому хлопець не захотів, щоб Яннірзорп взяв його за руки? Й перетворився на порося...

- Чому? - запитав він Яннілмуса і, коли той лиш зажурено подивився у відповідь, насмілювався підійти до Наймогутнішого ангела і його запитати:

- Вибачте, будь ласка, за таку цікавість і скажіть, чому той хлопчина перетворився на порося?

Яннірзорп поглянув на Сашка і відчув: на вежу він потрапив не за його велінням...

- Як ти сюди потрапив?

- Мене привів ангел! - опустивши очі, стиха мовив Сашко.

- Звісно! - з легкою веселістю промовив найстарший з усіх ангелів, і продовжив: - Мене зовуть Яннірзорп. Сила, що ллється з моїх долонь, допомогла б тому хлопчику навчитися розрізняти добро і зло... Адже йому судилось пройти великий шлях.

- А ти хочеш пізнати істинну радість? - несподівано спитав Яннірзорп.

- Хочу... Але, здається, я її вже відчув, - дещо замріяно відповів Сашко і додав: - Коли опинився тут, у Світі Ангелів.

- Справді? - здивувався ангел, а потім сказав: - Це добре.

- Такої радості я не відчував ніколи, - продовжував хлопець. - Її не можна порівняти ні з гарним конструктором, ні з новим велосипедом, - пояснив він і простягнув ангелу свої долоні.

Наймогутніший з ангелів узяв Сашкові долоні. Він тримав їх у своїх великих теплих руках і відчував, як довірливо б'ється його щире дитяче серце. Незримим потоком через долоні у хлопчика вливалось щось дивовижне, таємниче і світле...

Та раптом він став розчинятися...

- Зберись! - вигукнув ангел.

Але хлопчик не розумів, про що каже ангел. Почуваючись легким, мов лісовий серпанок, він не помічав, як поступово стає прозорим.

- Зосередься! - наказував йому ангел. - Інакше ти розчинишся у повітрі... Ти зникнеш! Розумієш?

Почувши це, Сашко отямився... Відвів погляд від надзвичайно красивих і добрих очей Яннірзорпа... зосередився... і перестав зважати на всі свої приємні, неземні відчуття... І ангельська сила полилася в нього, ніби сонячна річка.

Істинна радість Наймогутнішого ангела... Її частинка віднині й назавжди з'явилася у Сашковому серці.

- Ось так! - схвально промовив ангел, відпускаючи його долоні.

Хлопець був вражений! Він здогадався, чому той вередливий хлопчина став поросям. Якось темна й лукава сила завадила йому отримати силу від ангела. Сашко зрозумів, чому в Світі Ангелів не ростуть отруйні гриби, а також не водяться хижі птахи та люті звірі... Тому, що істинна радість Світу Ангелів для них як вогонь.

Наймогутніший з ангелів прощально поглянув на хлопчика...

- Ми ще зустрінемося...- сказав він і, бачачи, що Саші так не хочеться від нього відходити, вимовив: - Обіцяю!

І... до нього підступили інші дівчата, хлопці... Сашко якийсь час дивився на них, а потім відшукав поглядом Янненхтана, що позаду них сидів на мерлоні* та чекав на нього.

Янненхтан знав: усе, що довелося хлопцю побачити, вертатиметься спогадом усе його довге життя.

* Мерлон - зубець або простінок, що завершує верх кам'яної стіни башти.

- Хочеш, полетимо, до моря... подивимося на рибок? - запитав він Сашка і, ледь здійнявшись у повітря, кумедно затріпотів крилами. Бо хотів, щоб очі його земного друга стали знову замріяними, а голос - веселим.

Сашко засміявся, подав ангелу руку... І вони разом піднялися над вежею і полетіли до моря.

Там росли пальми. А берег... гладенький, піщаний, встелений округлими,

плескатими камінцями. Вологий пісок блищав від лагідних хвиль... І вони йшли по ньому, лишали сліди – Сашко, а поруч з ним Ангел. Раптом викотилася з моря на берег велика красива мушля. І той, хто жив у цій білій, у чорненьких цяточках мушлі, і носив її на своїй спинці, виліз із неї і зник у морі... А мушля так і лишилась лежати на піску.

– Ти бачив? – спитав хлопчик ангела.

– Так... Цей молюск залишив нам свою мушлю як подарунок. Іноді молюски так роблять...

"А як же він житиме без своєї мушлі? Його ж з'їсть якась риба!" – хотів сказати Сашко, а тоді пригадав, що в цій світі ніхто нікого не їсть.

– Мій світ – це обитель життя! Тут все і всі живуть вічно, – сказав ангел, ніби почув його думку, підхопив мушлю і подав її хлопчику.

– Візьми! Молюск залишив її тобі...

– Дякую! Я ніколи не бачив такої красивої...

Хлопчик ішов поруч з ангелом, розглядав велику яскраву мушлю, задивлявся на високі пальми, а потім помітив курінь.

– О... курінь! Цікаво, чий він?

– Мій! – сказав ангел, роздягся і пірнув у море. – Заходь! Вода тепла, – весело вигукнув він.

– А як же твої крила?! Вони ж намокнуть! – хвилювався Сашко.

– Не зважай! Крила висохнуть, – посміхнувся ангел. – Краще заходь у воду! – гукнув і раптово затих, придививсь до води... і... Оп! Спіймав рибку... – Дивись, яка... Переливається всіма кольорами веселки! – і, показавши, тут же її випустив.

Сашкові, теж захотілось так спробувати... Він роздягся й побіг у воду.

– Ого! Та їх тут ціла зграя! – дивувався він, помітивши довкола яскравих рибок. Аж раптом щось показалося вдалині. – Ой... Що воно таке? Чорніє поверх води...

– Ти що, дельфінів не розпізнав? – засміявся ангел. – А вони, здається, плывуть до нас...

– Точно! Дельфіни! – зрадів Сашко.

Двоє дельфінів підпливли до них і, вистрибуючи з води, стали щось розповідати на своїй писклявій дельфінячій мові.

– Що вони намагаються нам сказати? – не розумів хлопчик.

– Дельфіни хочуть нас покатати! Хапайся за плавник!

Щасливі дельфіни здіймали веселі хвилі. То пірнали, то радісно стрибали, то знову пливли і неслися все далі і далі.

Ангел і хлопчик міцно тримались за плавники і дзвінко сміялись... А коли вволю наплавалися – вийшли на берег.

Дельфіни зникли у морі, а вони тільки зараз побачили, що знаходяться в іншому кінці берега – далеко від куреня.

Теплий морський вітер розвівав волосся і зігрівав плечі. Вони сиділи на пропахлому сонцем і таємницями березі і дивились на стежку, що золотіла, простеляючись морем – до сонця...

Крила ангела встигли вже висохти... Та Сашко цього не помітив – він дивився на сонце і линув у роздуми. З його думок не виходив той хлопець.

– Невже він... так і залишиться порослям на все життя?

– Ні! – запевняв його ангел. – Перш ніж вийти з верби, він знову став людиною.

– Цікаво, а чи він здогадався, чому з ним це сталося?

– Поки що ні, але він замислився... І, можливо, колись зрозуміє, – з надією мовив ангел, всміхнувся... – А ти, мій друже, постарайся поки що про нього не думати. Ти ж у Світі Ангелів! Поглянь, скільки навколо краси! І до того ж у кожного є вибір: помічати прекрасне чи бачити у всьому недоліки, думати про хороше чи про погане, творити добро чи зло... – сказав Янненхтан і додав: – Цінуй життя, хлопчику, роби добрі справи і дякуй за все!

– Кому дякувати?

– Кому завгодно, – всміхнувся ангел. – Життю... природі... ангелам... і тому, хто колись, дуже давно, створив небо, сонце і зорі... Створив птахів, звірів, дощ і метеликів... ангелів і людей... і нашу дивовижну планету, де є місце усім.

Янненхтан і Сашко йшли уздовж моря – по гладенькій доріжці, що утворилась від тихої хвилі. Вони вертали до куреня. Йшли... залишали сліди на мокрому піску... і бачили, як у розімлілій казково-синій далині небо розчиняється в морі... І лиш тонка лінія горизонту, що десь там... так далеко... пролягає між небом і морем, казала, що так не буває.

Нарешті вони прийшли. Побачили курінь і свій одяг, що лежав на піску.

– Я такий радий, що зустрів тебе і потрапив сюди! – промовив щасливий Сашко.

– Я знаю! – кивнув у відповідь ангел, а потім сказав: – Одягайся! Ми зараз полетимо з тобою у таке дивне місце, що ти і не уявляєш.

І вони полетіли над морем. Лазурові хвилі й розмарені морські береги лишилися позаду. Попереду здійнявся Квітучий схил, сповнений пахощів, мелодійної тиші... Далі, за його квітучими плечима, солодким зелено-сонячним маревом розкинулися апельсинові сади. Потім – луки. На зеленому прюзі вдалині височіють гори. Над їх прохолодними хребтами Янненхтан і Сашко линули до бурштинового замку. Він височів на найвищій гірській вершині. Маківки сягали в небо... А у віконцях і в кожному камені світилося сонце.

Опустившись на ґанку, вони скоро потрапили до великої зали. Там їх зустріли ангели.

– Ангели... Їх так тут багато! – тільки й мовив Сашко. Кожен з ангелів підходив до нього і називав своє ім'я. І тут його осяянуло... Це ж вони рятували його від химер, що снилися йому після того, як він довгенько грав у комп'ютерні ігри, а потім дивився фільм про брудних монстрів.

Усі ці ангели – такі ж високі, як і Янненхтан... Могутні... крилаті... красиві... І сповнені дивного сяйва.

Поступово, один за одним, вони розлетілись, щоб допомогти людям, що живуть у різних куточках Землі.

- Нам теж час летіти! - сказав Янненхтан. - Тобі, друже, пора додому!

Олександру не хотілося покидати Світ Ангелів... Але так було треба. Він тихенько взяв ангела за руку, і вони покинули замок, і здійнялися у небо.

Вони летіли над вершинами гір, над луками, над щедрими садами, над духмяними квітами, що росли на високому схилі і пелюстками тягнулися вгору, бо хотіли відірватися від землі і доторкнутися ангела.

Далі розкинулось море. Воно шуміло... закохано розмовляло з вітром, що горнув його хвилі.

Хлопчик бачив, як море кивало йому на прощання хвилями... А дельфіни виринали, вистрибували високо із води і прощально пищали, аж доки вони не дісталися вежі.

На вежі нікого не було.

- Ну от... Зараз ти спустишся вниз по цих сходах і повернешся у Земний світ, - сказав Янненхтан і огорнув хлопчину своїм теплим крилом.

- Авжеж! - неохоче кивнув Сашко. - Якби ти тільки знав... - промовив він до Янненхтана, - як мені не хочеться покидати Світ Ангелів!

- Вірю... Але ти мусиш повернутись, щоб зробити світ кращим, - пояснив йому ангел. - ТВОРИ ДОБРО! І ти знову потрапиш сюди. Звісно, це буде не скоро. Бо для того ти повинен зробити дуже багато добрих справ і пронести через все життя у своєму серці істинну радість. І... коли настане час - ти знову сюди повернешся і зостанешся назавжди, ставши одним із нас. А поки що... Прощай, друже! - промовив ангел і провів хлопця до сходів.

Сходинок були такими ж крутими, огорнуті м'яким, теплим сяйвом... І він ступав ними, притримувався рукою за пасма ликовини і врешті опинився внизу. Коли вийшов з дупла - сходи зникли. Так, наче їх там ніколи і не було.

- Розтали... - з сумом вимовив хлопчик і несподівано на землі побачив білу пір'їнку. Підняв її і прошепотів: - Спасибі, ангеле!

Саша поспішав додому. Йому здавалось, що минув цілий день. Щасливий, він біг луговою стежкою... І відчував, і леліав у своєму дитячому серці істинну радість.

15.05 - 05.06.15 р.

Так просто - поглянути в небо

Над гамірливим містом, у безхмарному ранковому небі кружляв лелека. Йому, юному мешканцю лісу, було дуже цікаво подивитись на місто, що жило іншим, незрозумілим для нього життям.

Тим більше, що він зовсім недавно навчився літати.

З висоти він бачив як мчать по шосе машини, як вулицями поспішають перехожі: хто в магазин, хто на ринок, хто на зупинку, хто на роботу або по інших справах... А хтось йде до храму, верхівка якого виблискувала серед похмурих багатопверхових будинків.

Всі так поспішали, що й не помічали прекрасного лелечого польоту... Хоча для цього треба лише підвести очі.

- Агов! Погляньте, як я літаю! Агов... Подивіться вгору - я тут! - гукав лелека, намагаючись перекричати гуркіт машин.

"Які ж незрозумілі створіння ці люди! Біжать і біжать... Певно, їхнє життя значно цікавіше, аніж моє... раз вони не помічають, як я кружляю", - роздумував птах, приземляючись в парку на затишній галявині серед декоративних кущів.

Зелена паркова тиша... Мрійливі відвідувачі... Матусі з малюками... Одна з матусь помітила лелеку, підійшла ближче...

- Який великий птах! Петрику, дивись! - промовила вона до свого маленького сина.

- Ну, нарешті! Дякую, що помітили хоч зблизька, - процокотів лелека. І всі, хто були неподалік, стали підходити і, обступивши, роздивлятися, а також фотографувати.

- Це лелека! Незвично бачити його тут, - почулося з натовпу.

Така надмірна цікавість збентежила лелеку, і птах полетів у глиб парку - на голуб'ятню.

- Ой! Ви тільки погляньте, хто прилетів до нас! - перемовлялися голуби, дещо налякані його зростом. Зазвичай до них прилітали горобці та гави.

- Доброго дня, птаство! - привітався лелека.

- Доброго... Доброго дня! - дружно промовили голуби.

- Які ж цікаві ці міські люди, - зауважив лелека. - Кружляв над ними - не помічали, а тільки-но приземлився - позбігалися, обступили, тицяють пальцями, наче ніколи не бачили живого лелеки.

- Так і є! - сказали голуби. - Нас теж не помічають, коли кружляємо... А бачать, коли топчимося у них під ногами... Тоді вони пригощають нас крихтами хліба або соняшниковим насінням. Ми ласуємо, а люди посміхаються, тішаться... Вони звикли до нас... А ти для них - справжня диковинка.

- Диковинка?! - засмутився лелека. - От невезіння! А мені так хотілося побути серед них. Щоб пізнати їх краще, зблизька... З висоти я бачу лише, що вони біжать... біжать...

Голуб, що мав схожого на листя каштану хвоста, поглянув на сонце і сказав:

- Скоро тут з'явиться Благознай... Він завжди приходить до нас о полудні.

- Це людина? - поцікавивсь лелека.

- Так. Але він незвичайний: знає мову птахів, все помічає і розуміє.

Сонце здіймалось все вище, котилось на південь. Його гарячі промені вбирала земля, будинки, вулиці, алеї... Трава і квіти хилилися до землі... А кущі і дерева дарували легку прохолоду, відкидаючи недалеко тінь.

- Он він! Іде... - зраділи голуби.

Побачивши лелеку, що на одній нозі стояв на даху голуб'ятні, Благознай здивувався. Адже лелеки живуть у затишних місцях на узліссі або край села.

- Вітаю вас, мої крилаті друзі! - привітався він і сказав: - Бачу, до вас завітав цікавий гість... Скільки сюди приходжу, а лелеку бачу уперше.

- Я прилетів з лісу... що за полями, луками, річками... - ген-ген звідси, - озвався лелека. - Я чув, як мої батьки говорили про місто. Що воно велике, незрозуміле,

сповнене висотних будинків, машин, шуму і метушні.

- Так і є! Чого-чого, а шуму і метушні у місті вистачає, - сказав Благознай і, дивлячись на нього вгору, посміхнувся й додав: - Я живу неподалік. І дня не минає, щоб я не прийшов помилуватися парком і навідати голубів.

- І як Вам вдається? - дивувався лелека, розглядаючи його з голуб'ятні. - Ви й справді знаєте мову птахів?

- Та якось вивчив, - кинув Благознай.

- Дивовижно! - захоплено мовив лелека. - Ви не такий, як вони, - показав він крилом на відвідувачів, що вдалині гуляли алеями. - Не дикуватий і нікуди не поспішаєте, як мені здалося...

- Приємно, що ти про мене так думаєш, друже... Хоч дехто вважає мене диваком, - відповів Благознай.

"Диваком? Напевно, це означає не схожим на всіх", - подумав лелека і якимось чином відчув, що Благознаю він може повідати все, що на серці.

- Якби ви тільки знали, як мені хочеться познайомитися з людьми! - промовив лелека. - Побути хоч трішечки серед них... дізнатись, чому вони увесь час поспішають? Але як це зробити, щоб вони не збігалися натовпом, я не знаю.

- Розумію тебе, юний лелеко, - сказав Благознай. - Колись і мені було дуже цікаво дізнатись - про що гомонять птахи? Чим живуть? Про що мріють? От саме відтоді я і розумію пташину мову, - зазначив він, і тихо покликав: - Спускайся, лелеко! Розповім тобі дещо.

Лелека злетів з голуб'ятні. Підійшов до Благознай і відчув: той хоче повідати йому щось таємниче.

- Бачиш... вдалині старого крислатого клена... - прошептав Благознай. - Підійди до нього... і, роздумуючи про своє бажання, дочекайся заходу сонця. Коли тіні розтануть у сутінках, твоє бажання здійсниться! Тільки нікому про це не розкажуй.

Благознай дістав із кишені печиво, покритив і став пригощати лелеку і голубів. Вони скупчилися біля крихт і не помітили, як Благознай пішов.

Поласувавши, голуби полетіли на свою голуб'ятню, а лелека пішов до старезного клена, що ріс у гущавині парку... Під його розлогою кроною він роздумував про своє бажання.

Багряне вечірнє сонце котилось за обрій... Його промені вогненнорожевою хвилею заливали вікна висотних будинків, що вишикувалися навколо парку і зашарілись на пишні шати дерев. Коли тінь від заповітного клена розчинилася в сутінках - лелека перетворився на худорлявого підлітка.

О, як він радів своїй новій подобі! Розумів, що ніхто з людей ніколи не здогадається, хто він насправді.

Настала ніч. Він ліг на м'якій траві... Та був у такому захваті, що не міг заснути. Нарешті... дочекався світанку... і побіг до голуб'ятні - похвастати перед голубами.

- Доброго ранку, мої крилаті друзі! - весело привітався.

Голуби здивувалися, бо так з ними вітався лише Благознай. А це - якийсь білявий

хлопчик, якому на вигляд років дванадцять.

- Доброго... Доброго ранку! - воркували голуби. - Здається, ми бачилися раніше... - голуби обдивлялися його з усіх боків і намагалися пригадати, де і коли вони бачили цього хлопця?

- Та це ж я - лелека! Не визнаєте чи що?

Почувши це, голуби так здивувалися... сплеснули крилами...

- Як же ти став людиною? Де подівся твій довгий дзьоб? Куди зникли крила? - допитувалися вони.

Та лелека мовчав. Він пам'ятав прохання Благозная: нікому про це не розказувати. А голуби все питали: - Як? Як? Як так сталося?

І, коли він пішов звідти, вони якийсь час летіли за ним... А потім повернулися на свою рідненьку голуб'ятню.

Хлопець з лелечою душею ходив вулицями міста. Він дивився на перехожих, що поспішали, і не зважали на нього... прогулювався дворами багатоповерхівок... А потім, на дитячому майданчику, помітив невеличкого хлопчика.

- Привіт, - якимось само злетіло з вуст, коли підійшов.

- І тобі... привіт! - озвався малий і з подивом підвів оченята. - Хто такий? Звідки йдеш?

- Я Леле... - недоказав він, схаменувшись. Це ж треба! Ледь не видав свою таємницю!

- Що за Леле? Ім'я таке чи що? - не зрозумів малий.

- Так, ім'я... А як тебе звати?

- Микитка! Хочеш, підемо на стадіон?

- Чом би й ні! - відповів Леле. - Ходімо! Малий весело взяв його за руку, і вони пішли.

На стадіоні грали у футбол. Микитка і Леле сиділи на лаві, поряд з такими, як і вони - глядачами, і стежили за м'ячем, що летів то в одні ворота, то в інші.

- "Го-о-л! Го-о-л!" - час від часу вигукували гравці у синьому... у червоному одязі... Леле дивився і все соромився запитати: що це за така гра? І чому одні і глядачі, і гравці радіють, а інші - сердяться.

І хоча гра скінчилась, він так нічого й не зрозумів.

Микитка майнув до гравців - попросити м'яча, щоб поки ті перевдягатимуться, трохи пограти з Леле.

- Будеш на воротях! - скомандував малий.

- Добре! - погодивсь Леле. Він стояв на воротях, а малий вправно забивав йому голи.

- Напевно, ти піддаєшся! Так скоро... і скільки голів... Я ні з ким так не грав! - радів Микитка і хотів ще пограти, але треба було повертати м'яч. - Пограємо іншим разом! - вигукнув і поглянув у бік свого двору. - Здається, мене кличе мама... Ще зустрінемося! Бувай, Леле!

- Бувай!

І Леле пішов далі – до перехрестя, яке він бачив з висоти.

Там було шумно. По шосе мчали машини. Він стояв на узбіччі, розгублено дивився то вліво, то вправо і не знав, як перейти на інший бік вулиці. Машини все їхали... їхали... А він стояв і чекав.

Нарешті вони роз'їхалися. Леле став переходити шлях... Аж тут з'явилися інші машини. Вони спинялися перед ним і несамовито сигналили. Знервовані водії щось кричали...

Жінка, що йшла тротуаром, побачила, як він переходить дорогу, спинилась і схвильовано вигукнула:

– Юначе! Нащо ж так ризикувати життям? Он же – пішохідна зебра! Подивившись ліворуч, хлопець побачив смугасту стежку: машини перед нею спинялись, і люди спокійно собі переходили.

– Дякую, що підказали! – промовив Леле і, перейшовши дорогу, попрямував вулицею.

Йшов... Дивився на високі будинки... кіоски, вітрини... І опинився перед торговельним центром. Над входом червоними, синіми, жовтими і фіолетовими вогнями світилася величезна вивіска. Скляні двері роз'їхалися врізнобіч. Він увійшов і побачив дві смуги сходів: ті, що праворуч, – рухались вгору, а ті, що зліва, – вниз.

– Ух! Їду! – вигукнув він, ставши на сходинку, і скоро потрапив на другий поверх. – Скільки речей! – у захваті повторював, роздивляючись килими, гардини, одяг, взуття, сумки, посуд, іграшки, всляку побутову техніку, косметику, прикраси... і все таке інше. Він бачив різних людей: і старих, і не дуже, і таких юних, як він... Усі заклопотано щось вибирали, обдивлялися... приміряли...

Леле підіймався ескалатором з поверху на поверх... Ходив біля яскравих вітрин, з товарами... І не міг зрозуміти: навіщо людям так багато речей?

Зрештою від яскравого світла і розмаїття товарів у нього замигтіло в очах. І йому захотілося якнайшвидше покинути цю будівлю. Та він заблукав у лабіринті залів.

– Ой! Та що ж це таке! Допоможіть! – вигукнув Леле і у відчаї сів на підлогу.

– Що трапилося, хлопче? Вам зле? – питали ті, хто був поряд.

– Не те, щоб зовсім... Але мигтить у очах...

– Можливо, викликати швидку? – сказав хтось і спитав: – Ви... іти можете?

– Можу, – кивнув він у відповідь і слізно промовив: – Я хочу на вулицю!

Та не знаю, де вихід.

– Зрозуміло! – озвався один літній чоловік і додав: – Бачу, ви, хлопче, як і я, не надто любите крамниці. Ходімо зі мною... Я вже скупився і прямую до виходу.

– Ох... Як я Вам вдячний! – промовив Леле.

– Та що Ви! Я з радістю Вас проведу!

За якихось кілька хвилин Леле був вже на вулиці. Добрий чоловік пішов на зупинку... А він стояв і думав, куди ж йому направитися: вліво, чи вправо? А потім теж пішов на зупинку.

Там зупинився автобус. Двері відчинилися. Пасажири стали заходити, сідати...

Леле теж зайшов. Біля вікна було вільне місце, і він сів.

- Е-е-е-х! Я знову їду! - у захваті вигукнув він, коли автобус рушив. І всі пасажери обернулися й дивно подивились. Леле засоромився. Надалі він сидів тихо... їхав... дививсь у вікно... А там... мелькають машини, дерева, будинки...

Час від часу автобус зупинявся. Одні пасажери виходили, інші - заходили... Леле не знав, як довго він роз'їжджав... та ось за вікном показався вже знайомий йому торговельний центр... і та ж сама зупинка.

- Кінцева зупинка, - промовив водій, і хлопець вийшов.

Він ішов вулицею, дивився на перехожих, на яскраві афіші... на квіти, що духмяніли на клумбах... І прийшов до продовольчого ринку.

- Солодкі сливи! Соковиті яблука! Купуйте, юначе!

- Свіжа домашня випічка! Духмяні гарячі булочки... пиріжки! - вигукували продавці.

Леле відчував, як смачно тут пахне, і йому захотілося скуштувати пиріжків. Він став у чергу... Але потім збагнув, що в нього немає грошей.

- Юначе, не затримуйте чергу! - лунало позаду.

І він відійшов від лотка з випічкою і попростував далі... Аж раптом почув, як хтось до нього озвався:

- Юначе! Юначе...

Леле обернувся. Позаду нього стояла бабуса з повним кошиком яблук.

- Прошу Вас, юний добродію... Допоможіть донести яблучка!

- Допоможу! - радо промовив Леле. Йому було так приємно, що попросили саме його. - Куди нести? - запитав.

- До вулиці Щасливої, будь-ласка...

Леле узяв кошик. Йому не важко було його нести, хоча й він ніколи цього не робив. Перейшовши на світлофорі шосе, вони з бабусею звернули в провулок... Минули квіткову лавку, перейшли через дорогу і направилися до вулиці Щасливої.

- Нам о-о-н... туди! - показала бабуса... і невдовзі вони прийшли до високого будинку. Зайшли у під'їзд, піднялися на п'ятий поверх...

- Ось і прийшли! - видихнула старенька, - Спасибі Вам, юначе, що не відмовили в допомі, - сказала вона й відчинила двері.

Леле заніс у квартиру кошик і вже зібрався іти, як бабуса його ласкаво спинила. - Візьміть! - промовила вона і подала йому кілька монет.

Леле їх не взяв. Адже він допоміг не з-за грошей, а так...

- Тоді проходите! - сказала бабуса. - Пригощу Вас чаєм і пиріжками.

"Пиріжками... Я ж так хотів їх покуштувати!" - зрадів Леле і пройшов у вітальню. Бабуса запросила його до столу. А сама принесла таріль з пиріжками... заварила чай...

- Пригощайтесь! - радо промовляла вона.

- Дякую! Я зроду не їв таких пиріжків!

- Їжте на здоров'я! Та не соромтеся, беріть ще... І звіть мене бабусю Надя... - зауважила літня господиня і, ховаючи за посмішкою свою печаль, сказала. - Вже

багато літ живу я одна. Чоловік – на небесах. Діти повиростали – пороз'їжджались по світу... Тож приходиться хазяйнувати самій. А як Вас зовуть, юначе?

– Леле.

– Леле? Дивне ім'я. Ніколи не чула такого. Мабуть, ваші батьки іноземці? Хлопцеві не хотілося щось про себе вигадувати... Але і правду він сказати не міг.

– М-н-н так... – якось само злетіло з вуст. І йому стало соромно. Він доїв пиріжок, встав із-за столу...

– Дякую Вам, бабусю! Піду я... – промовив Леле, уникаючи розповіді про своє походження.

– Як прикро, що Ви поспішаєте! З Вами так приємно спілкуватися... Помітно, що Ви з якоїсь іншої і, певно, далекої країни приїхали до нашого міста.

Бабуся провела Леле до дверей.

– Удачі Вам, юний добродію! – сказала вона на прощання і поклала йому до кишені сім сріблястих монет. – Вони стануть Вам у нагоді!

Леле вийшов з квартири, спустився сходами, вийшов з під'їзду... Він ішов і зацікавлено оглядав будинки, машини, перехожих, що прямували йому на зустріч...

"Місто... Яке ж воно велике! І зовсім не схоже на моє узлісся", – роздумував він.

У якийсь час Леле опинився на Тихому бульварі, що зачався в обіймах розлогих каштанів. Він помітив яскраву будівлю... Це був кінотеатр, у якому от-от має розпочатися фільм.

– Квиток коштує сім монет, – озвався до нього на вході касир.

"Здається, у мене є стільки..." – подумав Леле і дістав із кишені...

– Візьміть!

– Двадцять п'яте місце. Будь ласка, проходите до зали, – промовив касир, видавши квиток, а також спеціальні окуляри для перегляду фільму.

Леле подякував і згадав добру бабусю, яка ніби знала, що він прийде сюди. У глядацькій залі він побачив великий екран, ряди крісел, на яких сиділи дітлахи та дорослі.

І ось світло згасло! Розпочався пригодницький фільм. Леле надів окуляри. Він бачив і навіть відчував, що їде позашляховиком по савані... Це було так несподівано. Та в якусь мить він зупинивсь. Вийшов з машини... І цим часом із гущавини вийшов величезний лев. Леле здавалось, що цей лев стоїть прямисінько перед ним. Охоплений страхом, Леле підхопився й помчав до виходу, скинувши на ходу окуляри.

– Цей хлопець злякався лева! – вигукнув хтось невеличкий із залу, і Леле зупинивсь. Озирнувся назад... Глядачі спокійно продовжували дивитися фільм.

"Та не такий він і страшний... цей лев! Це все окуляри!" – здогадався Леле і повернувся на своє місце.

Він дивився фільм. Відчував подив, тривогу й захоплення... І, коли фільм закінчився, вийшов разом з усіма. Задоволені глядачі йшли з кінотеатру... ділилися враженнями... Врешті порозходилися... і Леле залишився один серед вулиці.

Звідусіль доносився монотонний шум автівок. Леле неквапно йшов, слухаючи, як гомонить місто... Аж раптом побачив високу будівлю з колонами, а поруч - зупинку... Там сиділо мале заплакане кошеня.

- Привіт, я Леле! - озвався він до кошеняти і запитав: - Чому ти таке сумне?

- Моя хазяйка так поспішала, що й не помітила, як залишила мене тут... - промовило кошеня і, втерши лапкою сльози, продовжило: - Цілий день чекаю її, чекаю... А її не видно.

Леле взяв кошенятко на руки, погладив, притулив до грудей... Воно заспокоїлося, замурчало...

Найближчим часом на зупинку прийшла дівчина. Поглянула на Леле, потім на кошеня, що пригрілось у його руках...

- Гарнесеньке! - сказала вона і запитала: - Це ваше кошенятко?

- Ні, не моє. Його тут забули, і воно чекає свою хазяйку.

- А що... як я стану йому хазяйкою? Ви ж не проти?

- Та ні... Не проти.

- От і добре! Киць-киць-киць... Ходи до мене!

І кошеня, почувши її лагідний голос, не роздумуючи, пішло до дівчини на руки. Йому сподобалась нова хазяйка!

- Няю! Бувай, Леле... Тепер у мене - все добре! - задоволено мурчало воно, притулившись до дівчини, що обережно його тримала, заходячи в автобус.

- Щастя тобі, хвостатий друже!

Автобус рушив. Леле попростував далі. В якусь мить він звернув увагу на чоловіка та жінку... Як виявилось, вони йшли до храму.

Там, у храмі... крізь віконця з під куполу вливалися промені сонця... Зі стін ласкаво дивились Божі Ангели і Свята Богородиця з маленьким Ісусом на руках... Довкола сяяли вогники свічок, пахло ладаном... Люди тихенько стояли і всіма своїми думками линули кудись так високо... далеко... Леле не знав, куди саме... як і те, що ненавмисно відчув подих чиеїсь молитви... У храмі йому було затишно, так спокійно, що він закрив очі і відчув свої невидимі крила... відчув небо... Ні... Цього він не уявляв... А лише

прислухався до свого серця... і відчув себе вдома - у рідненькому гнізді, на узліссі...

"Як таке може бути? - себе подумки запитував він. - Адже тепер я не птах... не довгоногий лелека. "

Та потім Леле збагнув, що чує не лише своє серце... А й серця тих, хто знаходиться поряд... Чує їхню радість і смуток. Когось підводить здоров'я...

Дехто потребує захисту й допомоги... А хтось - невимовно щасливий і вдячний за те, що у нього вже є.

"Як добре, що є таке місце! - подумав Леле. - Де можна ось так... доторкнутися такої тихої, світлої таємниці... І хоч на мить, будучи людиною, відірватися від землі... і відчувати небо... відчувати крила...".

Поступово в храмі запанувала непорушна тиша. Люди всі порозходилися. Леле теж вийшов із храму і рушив далі. Він ішов... Аж раптом почув сирену. По шосе мчала

червона машина з написом "101".

- Десь щось зайнялося! - озивалися перехожі. - У таку спеку треба бути обачним з вогнем!

Провівши поглядом пожежну машину, хлопець поглянув на інший бік вулиці.

- Тепер, я знаю, як перейти дорогу! - зазначив він, побачивши на асфальті смугасту доріжку. Та на цій ділянці дороги була не тільки пішохідна зебра, а ще й світлофор.

"Яке цікаве створіння! І червоним сяє... І жовтим..." - міркував він, розглядаючи світлофор.

Коли на нім загорілось зелене світло - машини спинилися, і Леле перейшов на інший бік вулиці.

- Мені теж подобається зелений колір! - озвався він до машин і почимчикував тротуаром.

Місто задумливо слухало звуки машин, розмову людських кроків, дихання полохливого вітру в шепоті тополиного листа і поринало у надвечірнє золото дня. Спокійно, залишаючи безліч відтінків своєї широкій вдачі, на захід котилося сонце. Це було так красиво, що хлопець спинився. Перехожі проходили, а він все стояв на стежці і дивився на важке надвечірнє сонце.

- Юначе, Ви заблукали? - хтось спитав з перехожих.

- Та ні... Я просто дивлюся... - замріяно мовив Леле.

Певна річ, він не знав міста і йшов навмання, відчуваючи поклик свого крилатого серця... І був щасливий, що може перебувати серед усіх цих людей... Бачити їх, чути... пізнавати...

Попереду виднівся майданчик. Прикрашений яскравими кульками, стрічками, гаслами... Там були люди. Їх було багацько, і вони гомоніли про те, що скоро розпочнеться музичний концерт, кошти від якого підуть на утримання притулків для бездомних тварин.

"Напевно, це щось дуже цікаве", - подумав Леле. Дожидаючи, доки концерт розпочнеться, він спостерігав за оточуючими: хтось розмовляв, хтось замріяно дивився на сцену, хтось читав книжку, хтось переглядав щось у своєму смартфоні, а хтось, так само, як і він, усіх роздивлявся.

І от... концерт розпочався. Зазвучала приємна музика. Вона звеселяла, зачаровувала усіх... і летіла ген-ген за вітром над клумбами, алеями, поміж дерев, будинків... і губилася в настіж відчинених вікнах квартир.

Після концерту хлопець задоволений і натхненний почимчикував далі.

Довкола царював вечір. Сонце встигло сховатися. Воно ніби потонуло у морі широких вулиць і мовчазних будинків... Гомін міста поступово стих. Леле і незчувся, як промайнув день.

Він йшов і думав: як добре бути людиною. Аж раптом у глибині таємничих алей спалахнуло райдужне сяйво. Воно чарівно танцювало на тлі вечоріючого довкілля, пульсуючи веселими барвами. Від нього линули чарівна музика і плескіт води.

- Живий водограй! - вигукнув Леле, коли підійшов. Він був у захваті! Нестримна

вода танцювала, ласкаво жебоніла, співала, переливаючись усіма кольорами веселки.

- Це співочий фонтан! - почулося поряд. І Леле обернувся. - Це лише фонтан! - запевняла його приємна жінка, яка стояла поруч і теж милувалася. А потім неквапно пішла.

Леле ж продовжував милуватися фонтаном... А тоді й сам пішов.

Він гуляв задумливими вулицями... Бачив, як таємничо вони поринають у духмяне чорничне марево, стаючи прохолодними і могутніми... Дерев накинута собі на плечі безмежжя густого, стемнілого неба і земних сподівань... У дворах, у вікнах будинків вмикається світло... Вдовж алей і шосе дружно спалахують ліхтарі, що вишикувалися і стоять, мов стрункі вартіві.

- Ну от... Нарешті місто заспокоїлося і стало таким чарівним, - замріяно зітхнув Леле і відчув аромат цього незвичайного дня, що в цю мить прощається зі світом.

Звісно, будуть нові дні. Але цей... він розтане... загубиться серед яскравих зірок, залишивши на згадку лиш дотик відлуння.

Настала ніч. На місто опустилася темрява... Вгорі святково й неквапно засіяло зорями небо... Прекрасне і загадкове!

Непомітно текли години. Леле блукав освітленими вулицями... Відчував теплий подих землі, шляхів, алей... Слухав, як сонно, у сповненій ніжних пахощів ночі... серед трави... серед клумб озиваються щасливі цикади...

І ось... несподівано чарівну нічну тишу пронизав дівчачий вереск. Леле озирнувся... Якийсь парубок схопив дівчину і не хотів відпускати.

- Відпусти її! - вигукнув Леле і кинувся заступитись за дівчину.

- Що треба, малий? - озвався до нього той парубок.

- Відпусти, кажу! А то... - пригрозив Леле, наставивши кулаки.

- Боксер чи що? - здивовано кинув грубіян і додав: - Вона мені подобається... Хто ти такий, щоб вказувати?

- Це мій друг! - озвалася дівчина, випорснувши з настирних обіймів.

- Друг? А я його чомусь раніше не бачив поряд з тобою...

- То було раніше! - сказала вона. Потім посміхнулася, взяла Леле за руку, і вони пішли.

Леле почувався незвично і навіть дивно. Його переповнювала гордість, сміливість і якесь незрозуміле... приємне відчуття...

- Прошу вибачення, що так сказала... - промовила дівчина.

- Він зробив Вам боляче? - спитав Леле.

- Трохи! - кивнула дівчина і допитливо подивилася на свого рятівника, який був меншим за неї.

- Я чув, як Ви назвали мене своїм другом... - стиха зауважив він і несподівано, навіть для самого себе, спитав: - А чи погодитесь, якщо я Вас проведу додому?

- Так! - відповіла дівчина і сказала: - Мене зовуть Леся!

- А мене Леле. Радий нашому знайомству!

Вони йшли, розмовляли... Леле був радий, що Леся не питала, чому в нього таке

незвичне ім'я, а розповідала про свою роботу в кафе, про те, що вона частенько повертається додому в такий пізній час... А ще - про те, що навчається в коледжі і любить фотографувати... Леся сказала, що давно мріє побачити світ з висоти пташиного польоту.

"Це ж треба! - здивувався Леле. - Її мрія вказує на те, що вона хоче стати птахом". Він помітив, що люди, коли мріють, дуже нагадують птахів... Такі ж щасливі... окрилені...

"А я вмію літати! Я - птах!" - так і хотів він сказати... Але втримався. Лише поглянув у виразні Лесині очі і мовив: - А знаєш... Твоя мрія може здійснитись!

- А ти цікавий! Хоча й зовсім юний, - зауважила вона, осяявши його своєю щирою усмішкою.

Ось так, приємно спілкуючись ішли вони нічними алеями... І врешті опинились біля одного із будинків.

- Ось я і вдома! - промовила Леся, дістала із сумочки олівець, маленький аркушик і стала щось на ньому писати.

- Це номер мого телефону, - сказала вона. - Візьми... Я чекатиму твого дзвінка!

Хлопець узяв. Він знав, що таке телефон. І цілий день, походжаючи вулицями міста, навіть спробував зателефонувати з одного вуличного телефону...

- Спасибі тобі, Леле! - промовила Леся, легенько доторкнувшись його руки, і зайшла у під'їзд

Леле ж пішов далі. Безлюдні вулиці, алеї, шосе вільно розкинулись, казково зачались у променях ліхтарів. Над містом нависла приємна тиша. І хоча Леле був дуже втомлений, він ішов... Дивився на зоряне небо, слухав, як час від часу щасливо зітхають будинки... А тоді... зупинився і задивився на стрункі, як свічі, тополі, що відчайдушно сягали ввись, і упізнав вулицю... клумбу... алею...

Попереду показався знайомий парк. Його ліхтарі яскраво виринали у хмарах духмяного листя...

Леле знову опинивсь серед парку. Блукаючи його алеями, повз квітів, освячених сльозами Землі... серед задумливих дерев... він чув, як вітер грається листям, як десь у цій незвіданій тиші озвалась сова, як поміж кленів пролетів кажан... А довкола - у росянистій траві, не зважаючи на шурхіт, що народився від його кроків, котяться хвилями серенади цикад.

За день хлопець так находився! Сівши на лавку, він і не зчувсь, як заснув.

На світанку його розбудив двірник.

- Це ж треба було так вчора погуляти, що заночувати просто неба - на лавці! - підсміювався він, підмітаючи.

Леле засоромився. Хотів усе пояснити двірнику... Та облишив, щоб не промовитись, що він - птах.

Двірник підмітав алеї, відходив все далі, а Леле сидів на лавці і дивився йому у слід.

Парк знову став чистим. Відрадно зітхнули вдячні дерева, заспівали пташки, і в росі забриніли перші промені сонця.

- Доброго ранку, місто! Доброго ранку! - радісно промовив Леле. Аж раптом почулося, як десь у глибині парку воркують голуби. Він підхопився і поспішив до голуб'ятні.

О цій порі голуби вже не спали. Побачивши знайомого підлітка, вони злетілись до нього.

- Доброго... Доброго ранку! - воркуючи, промовляли голуби.

- І вам доброго ранку! - привітався Леле і розповів їм про те, якими цікавими і такими різними насправді є люди.

Голуби слухали. Ні про що не питали (бо не хотіли, щоб він пішов геть). Лише зацікавлено воркували, топталися кругом нього, а потім щасливо затріпотіли крилами, злетівши в повітря... Красиво і так легко голуби злітали вище дерев... кружляли у небі і віталися з сонцем.

- Я теж так можу! - весело крикнув Леле і розбігся, розкинувши руки... Але в нього не вийшло. Він стояв, збентежено оглядав свої руки... дивився на голубів, що майстерно кружляли на тлі ранкового сонця... і йому так захотілося знову стати собою - стати птахом.

Досхочу покружлявши, голуби опустились до нього і запитали:

- А ти так не хочеш?

- Хочу! - зізнався Леле.

- Так лети! Лети в небо!

Голуби дружно воркували, ходили навкруг хлопця... А він все мовчав, дивився на сонце і з нетерпінням чекав Благознай.

Той, як завжди, до парку прийшов пообідні. Леле побачив його здаля... Підбіг... Благознай відразу впізнав у веселому худорлявому хлопцеві щось нестримне, лелече...

- Ну, як ти, мій допитливий друже? Чи пізнав людей зблизька? - запитав він.

- Так! Люди - вони незвичайні... - радо промовив Леле і продовжив: - Вони дуже схожі на птахів. Так само радіють, так само сумують, вірять, надіються... Мені до душі їх життя і це місто... Але я так хочу стати знову лелекою... і злетіти високо-високо в небо.

- Все вірно! Так і повинно бути! - сказав Благознай. - Треба завжди залишатись собою! - зазначив він і, нахилившись до хлопця, тихо продовжив: - Увечері, як стемніє, підійди до того ж крислатого клена і, роздумуючи про те, чого хочеш, дочекайся світанку. Коли ніч зотліє у світанковій заграві, ти знову станеш лелекою. На згадку про те, що ти був людиною, у тебе зостанеться вміння розуміти людей, - сказав Благознай, дістав з кишені печиво, і вони разом стали пригощати голубів. А потім цей добрий чоловік пішов.

Увечері, коли сонце сховалось і довкола почало смеркати, Леле підійшов до старого клена. Під його розлогим гіллям він цілу ніч роздумував про те, як знову стане лелекою. Леле здогадався, звідки у Благознай взялося вміння розуміти мову птахів.

Адже і він теж був колись таким юним і допитливим... Він так любив голубів, що одного разу захотів дізнатись, чим вони живуть? Де літають? Про що думають?

Обернувшись на голуба, він злетів високо-високо в небо і побачив, що його рідне місто – не більше за світ.

Леле зрозумів, чому Благознай не такий, як усі.

Коли ніч стала сивою, і перші промені сонця заграли над містом, юний Леле перетворивсь на лелеку і полетів у небо.

Він кружляв... линув до сонця, що здіймалося все вище над світом... і так голосно курликав, що своєю лелечою радістю заповнив усе місто.

І його помітили люди. Ті, що уважно дивляться під ноги, кудись увесь час поспішають... Мріють і не здогадуються, як це просто – вміти літати.

29.06.15 р.

По той бік веселки

І хто ж не любить влітку гуляти після дощу? Міряти калюжі і струмки?

От і Софійка після теплої літньої зливи вийшла на вулицю. За течією швидкого струмка вона пускала свого маленького дерев'яного кораблика... наздоганяла його... і пускала знову... І так захопилася, що й не помітила веселку, яка була зовсім поряд.

– Ну, скільки можна бігати? Поглянь праворуч! Будь ласочка... – лагідно просила веселка, виграючи своїми сімома кольорами на тлі далекої темної хмари.

Нарешті Софійка обернулася...

– О! Веселка! – вигукнула вона. – І як я тебе не помітила? Ти ж зовсім поряд!

– Так і є! Поряд! – погодилася веселка і додала: – Чарує погляди жадані загадкова і безкрая сила фантазії.

– Сила фантазії... – повторила дівчинка слідом.

– Бачу, ти зовсім не розумієш, про що я кажу! – сказала веселка і пояснила: – Червоний колір, помаранчевий, жовтий, зелений, блакитний, синій та фіолетовий – семеро моїх нерозлучних творінь.

– Зрозуміла! – радісно мовила дівчинка. – Ті слова, що ти спершу сказала, починаються на ті ж літери, що і твої кольори, – здогадалась вона і, поглянувши на важку хмару, що вдалині має розродитись дощем, запитала: – А що знаходиться на іншому боці твого сяючого містка?

– Якщо хочеш, дізнайся сама! Іди по мені і не бійся! – промовила веселка і додала: – Тільки не барись! А то я можу зникнути.

...І Софійка зійшла на веселковий місточок.

Крок за кроком вона ступала все вище, все далі... І, нарешті, опинилася на іншому боці веселки. Не встигла ступити землі, як побачила кумедного чоловічка. Він був дуже маленького зросту... У нього були маленькі вушка і носик, трохи розкосі блакитні очі і великі долоні. Маленький чоловічок збирав яскраві, різнокольорові камінчики. Складав їх у маленьку валізку і увесь час щось собі бубонів. Через своє бурмотання він не почув, як Софійка підійшла.

– А що це за такі камінці? – запитала вона маленького незнайомця.

Маленький чоловічок був зростом приблизно їй до колін. Він обернувся і,

побачивши, як хтось величезний нахилився до нього, дуже злякався... І вже за мить зник у високій траві, забувши свою валізку з камінцями.

- Куди ж ти?! А я... хотіла з тобою познайомитися!

Почувши таке, маленький чоловічок несміливо вийшов з трави... Підійшов... підвів очі...

- Ого! - вигукнув він. - Скільки живу на світі, а таке здоровезне дівча бачу вперше.

- Я з іншого боку веселки, - сказала дівчинка. - Такого маленького чоловічка, як ти, також раніше не зустрічала. Мене зовуть Софійка! - зауважила вона і подала йому руку.

Він теж подав їй свою маленьку долоньку і поважно сказав:

- А я з великої родини Малоєків! І зовуть мене так само, як і всіх моїх родичів - Малоє! Ходімо до них. Хай подивляться, які велетні живуть на іншому боці веселки.

Малоє і Софійка прийшли на широку галявину. Там, на сонечку виблискували чудернацькі, зведені з веселкових камінців будиночки Малоєків - не один і не два, а ціле містечко!

- Ох! - дивувалась Софійка, роздивляючись вулиці, будинки, алеї.... - Це ж скільки треба камінців, щоб збудувати таке?

- Нікуди не йди! - сказав Малоє і гайнув у містечко. - Агов! Невгамовні Малоєки! - голосно вигукнув він. - Виходьте з будиночків! Облиште усі свої справи, щоб повірити у неможливе. Тільки не лякайтеся!

Малоєки повиходили на вулицю. Поглянули на Софійку й ахнули.

- Де ти її зустрів, невинуватий Малоє?

- Там, де зазвичай з'являються яскраві камінчики. Вона каже, що прийшла сюди з іншого боку веселки, - зазначив Малоє.

- А як це? По веселці чи що? - спитав найстарший з Малоєків.

- Не знаю! Я збирав камінці, а тоді обернувся... Невже ти прийшла сюди по веселці? - запитав Малоє Софійку, показавши пальчиком на веселку, що невдовзі розтала в повітрі.

- Так і є! По веселці! - весело сказала дівчинка.

- Неймовірно! - в один голос видихнули Малоєки і, пересиливши страх, стали до неї підходити. Кожен з малоеків хвалився тим, що назбирав камінців найбільше. Та Софійку цікавило інше, бо залишатися тут назавжди вона не збиралась.

- Де поділась веселка? - питала вона Малоєків.

- Розтала... І, як зазвичай, лишила яскраві камінці, які я не всі визбирав, тому що ти мене налякала., - сказав Малоє і насупив брови.

- Вибач, Малоє. Вибачте мене всі! Я і не думала вас турбувати... А тільки хотіла дізнатись, що знаходиться на іншому боці веселки? Тому і прийшла...

- Не переймайся! Ми на тебе не сердимось. Адже так ти дізналася про нас! - посміхнулися малоєки.

- Так! Дізналась... Але хто ж мені скаже, коли знову тут з'явиться веселка?

- Мабуть, не скоро! З кожним разом вона з'являється все рідше... А чому воно так -

ми не знаємо.

О полудні всі малоєки порозходилися по домівках.

- Ласкаво прошу до нашого містечка і до мого будиночка! - виголосив Малоє, запросивши Софійку до себе, і відразу ж одумався: - Ой! Що ж я тебе запрошую... Мій будиночок замалий для тебе... так само, як і наше чудове містечко.

- Не турбуйся, Малоє. Я влаштуюся тут, під каштаном, - сказала дівчинка і прилягла на траві. - Як бач, мені і тут затишно! Дякую тобі друже, що запросив.

- Якесь кумедне і незрозуміле слово... - подумав Малоє. - "Дякую",

"дякую"... - ішов і повторював він. Навідався до свого будиночка, прихопив валізку і майнув дозбирувати камінці.

Софійка дивилась йому услід і думала: "Який невгамовний цей коротун. Знову побіг камінці збирати!". Дівчинка оглядала яскраве містечко і маленьких смішних чоловічків, які поралися коло своїх осель, і врешті - заснула. Коли прокинулась - побачила поряд із собою скатертинку з грушами.

- Смачні! - скуштувала вона і сказала: - Дякую! Дякую!

А цим часом всі малоєки зібралися на площі. Здійняли до неба долоньки і, не зводячи очей з темної хмари, повторювали:

- Рости, рости хмаро... Пошли нам зливу і веселку! Аж ось перша крапелька дощу упала на Софійку.

- Здається, буде дощ! - зраділа вона і вигукнула до коротунів: - Ховайтеся, зараз буде злива.

- А ми не боїмося зливи! - озвались вони. - І, щоб ти знала, її дуже давно не було в нашому краї - лише невеликі дощі.

Незабаром розпочалася сильна злива, із громом і блискавкою. Малоєки поховалися в будиночки. І спостерігали, як дощ полоще дерева, траву... А потім хмари розсіялись - блиснуло сонце, і над землею засяяла яскрава

веселка... Всі малоєки дружно схопили валізки і побігли туди, де вона торкалась землі.

Софійка поспішила за ними. Їй було дуже цікаво побачити, як з'являються кольорові камінчики.

- Є! Є-є-є! - раділи малоєки, побачивши на землі багато веселкових камінців. Вони їх ретельно збирали навколішки і щось собі тихенько бурмотали.

- Що вони промовляють? Камінці рахують чи що? - не розуміла Софійка. А потім прислухалася.

- Мало є... Мало є... Мало є! Мало... - без упину повторювали малоєки.

- Та ви що? - вигукнула вона. - Тут скільки камінців! А вам мало?

- Мало! Треба ще... Щоб будувати і будувати... - відповіли заклопотано чоловічки.

- Тепер я розумію, чому веселка тут не затримується, - сказала Софійка. - Ви не знаєте слово "дякую"!

- Дякую? А що воно таке? - не розуміли вони.

- "Дякую" - це не просте слово. Воно виражає ваше признання і вдячність. Веселка

подарувала вам так багато камінців! А ви? Сприймаєте все, як і годиться? Ви невдячні!

Малоеки затихли. Переглянулися. А потім почали промовляти таке незвичне для них слово:

- Дякую! Дякую! Дякую!

Веселка була зовсім поряд. Нарешті вона почула від цих хазяйновитих коротунів слово "дякую"! Веселкові камінчики виникали невпинно! Маленькі чоловічки те і робили, що знаходили їх - то на землі, то в траві, то під кореннями дерев... і замість звичного "мало є", промовляли "дякую!".

- Ви тільки погляньте, працьовиті малоеки! Камінці з'являються і з'являються, - помітив найменшенький Малое.

- Точно! І їх значно більше ніж було раніше! - дивувалися малоеки. І так захопилися своїм улюбленим заняттям, що й не помітили як Софійка зійшла на веселку.

- Прощайте, друзі! Мені пора додому, - сказала вона, піднявшись високо над землею.

- Прощай, Софійко! Дякуємо! Дякуємо тобі! Ти повідала нам найчарівніше слово "дякую"!

Малоеки ніколи не знали, що можна ось так, по веселці перейти на інший бік Землі... Софійка теж раніше не знала.

- Ви тільки погляньте, уважні малоеки... Вона йде і всміхається до нас... Обережно, Софійко! Дивись під ноги, щоб не оступитися і не впасти! - викрикували вони.

Сповнені хвилювання і радості, маленькі чоловічки дружно спостерігали за дівчинкою, що йшла по веселці і торкалась долонями неба.

Звісно... Їм теж хотілося так пройтися... Але вони дуже боялися висоти.

10.07.15 р.

Взаємне бажання

В одному невеличкому містечку жило подружжя. Чоловік був чудовим квіткарем, а жінка - художницею. Жили вони в просторому затишному будинку і дуже любили одне одного... Але дітей

чомусь Господь їм не дав.

Увесь день чоловік і жінка трудилися. А ввечері, обійнявшись, милувалися зоряним небом. Коли з неба падала зірка, вони одночасно загадували бажання - одне і теж, що і протягом багатьох років: щоб у них з'явилась дитина. І хоча вони були давно вже не молоді - надія не покидала їхні серця.

Якось жінка прийшла до парку. Вона писала осінній пейзаж, спостерігала, як падає жовте листя, і раптом помітила мавпочку. Маленька, руда, у червоному платтячку і біленькому чепчику вона сиділа біля клена і дивилась на неї.

- Звідки ти тут взялася? - озвалась до неї жінка. - Ти, напевно, із цирку... загубилася...

- Я нічия! - відповіла мавпочка.

- Такого не може бути? - здивувалася жінка. - Всі діти - обов'язково чийсь... А мавпенята не розмовляють!

- А я нічия... і розмовляю! - сказала весела мавпочка.

- Ну якщо так... То ходімо зі мною, - сказала жінка і привела балакучу знахідку додому.

- Дивись, любий, кого я сьогодні знайшла! - гукнула вона з порогу до чоловіка.

Той побачив балакуче мавпеня і сказав:

- Чудасія та й годі!

Вони вмили маленьку. Нагодували. Причепурили. І не відпустили: залишили її жити у себе. На всяк випадок вони розклеїли оголошення: як знати, можливо, мавпочка сказала неправду, і хтось її шукає, журиться.

Минав час. Мавпочка все більше ставала схожою на маленьке рудоволосе дівчатко.

На оголошення так ніхто і не відгукнувся. Поступово мавпочка перетворилась на цікаву, непосидючу дівчинку.

Як воно так сталося - для подружжя лишалося таємницею. Хто знає, можливо, саме так у їхньому житті повинно було з'явитися те, чого їм дуже не вистачало усі ці роки?

- Яке ж ім'я дати нашій дівчинці? - запитувала жінка чоловіка, перебираючи імена для дівчаток.

- Назвіть мене Мальвочка! - попросила їх дівчинка. - Хай моє ім'я буде таким гарним, як квіти, що квітнуть у нашім саду.

- Ми не чули, щоб так називали дівчаток. Та, якщо ти так хочеш, то хай так і буде.

Мальвочка піросла. Її віддали до школи. Там вона старанно навчалась, а вдома допомагала батькам. З татком - доглядала квіти, а з мамою - вчилась художньому ремеслу.

Увечері, коли довкола поночіло, і з'являлися зорі, вони разом виходили на подвір'я - помилуватися їхнім саявом. І, коли з неба падала зірка, чоловік та жінка не загадували нічого... А тільки дякували небу за те, що воно почуло їхнє щире і земне - взаємне бажання.

Звісно, у казках трапляються всілякі дива!

Але якщо хтось лінуватиметься розчісуватися, забуватиме чистити зубки і буде не акуратним та вередливим, то можна сказати з точністю, що такий хлопчик, а можливо, і дівчинка можуть перетворитися на мавпеня.

Жовтень 2013 р.

Кораловий перстень

На краю села, біля річки, жила дівчина.

Одного літнього дня вона вирушила до лісу по липовий цвіт. Та коли ішла з дому, то не помітила темну хмару, і в лісі її застав

дощ. Вона сховалась під дубом і звідти спостерігала, як дощ полоще дерева, кущі, й чекала, коли він нарешті скінчиться.

Несподівано у верховітті дуба почувся шурхіт. Дівчина підвела очі й побачила селезня. Він промайнув повз неї і впав на землю. Дівчина підхопила його і помітила, що в нього поранене крило.

- Де ж ти так поранився? - промовила вона і почула:

- Я твоя доля... Я твоя доля... Я твоя доля...

"Певно, почулось", - подумала, а потім помітила в дзьобі у селезня перстень. Взяла його. Одягнула на палець. Кораловий перстень виявився трішечки завеликий, і вона поклала його у кишеню.

Дощ скінчився. Дівчина нарвала липового цвіту і поспішила додому. Їй жаль було пораненого птаха, то ж вона взяла його із собою.

Прийшла... І стала думати, куди ж його посадити? У курник нести не хотілося... То ж вона увійшла до хати, посадила селезня у куточку... А сама дістала з кишені кораловий перстень, помилювалася ним і сховала у скриньку.

Дівчина полюбила селезня. Куди б не йшла, брала його із собою.

Увесь час їй чулися одні і ті ж самі слова "Я твоя доля" і думка надіти кораловий перстень. Та вона знала, що він завеликий, і не спішила діставати зі скриньки... А потім і взагалі - забула за нього.

Довго доглядала дівчина селезня. Його крило поступово зрослося.... І він здійнявся над подвір'ям... над хатою... і полинув... Увечері ж... повернувся на подвір'я.

Минав час, а селезень жив у дівчини.

- Лети, любий селезю... на волі краще... Лети... - глядячи його шовкове пір'ячко, приказувала вона.

І от одного ранку селезень здійнявся у небо і полетів... На подвір'я він більше не повернувся.

Дівчина сумувала, бо звикла до нього. Увесь цей час їй снівся один дивний сон. Снівся далекий берег, море і квіти. Снівся і селезень. Він летів над морськими хвилями і, коли опускався на берег, перетворювався на гарного парубка, що дивився на неї і промовляв:

- Я твоя доля... Я твоя доля... Я твоя доля...

Якось уранці дівчина вийшла на ґанок. Дивиться, а над подвір'ям пливе темна хмара... От-от розпочнеться дощ! Згадала вона тоді про кораловий перстень... Дістала його зі скриньки... Перстень був якраз на її пальчик.

У ту ж саму мить дівчина відчула, як з нею коїться щось незвичайне: вона зменшилася, замість носа з'явився качиний дзьоб, шкіра вкрилася пір'ям, руки перетворились на крила... Дівчина стала качкою! Знялася у небо і полетіла услід за дощовою хмарию. Коли хмара зависла на вершині гори, опустилася і вона.

На світанку хмара попливла далі, і качка полетіла за нею.

Хмара пливла, сунулася над світом, а потім перетнула широке море і розтала. Качка опинилася в чарівному далекому краї. Тільки-но опустилась на берег, як її крила перетворились на руки... пір'я облетіло... Дівчина знову стала собою. Вона упізнала цей далекий чарівний берег, що бачила уві сні...

Раптом до неї прилетіла чайка.

- Нарешті ти тут! - промовила вона до дівчини і покликала за собою.

- Куди ми поспішаємо? - питала дівчина.

- До о-о-н того маєтку, - показала чайка і сказала: - Селезень, якого ти виходила, насправді - не селезень... А молодий пан, що мріяв зустріти дівчину - добру і щиру. Якось прийшов він до моря. Саме в той час над морем насунула темна дощова хмара. Хвилі здійнялися і викинули на берег кораловий перстень. Красень його підійняв. І коли надів на палець - пе-

ретворився на селезня й полетів за дощовою хмарию. Минув час, і юнак повернувся. Але так і залишився селезнем, бо залишив перстень тобі. Коли його крило загоїлось - перстень став тобі впору. Надівши його, ти б перетворилась на качку, і ви удвох - прилетіли б сюди. Довго він чекав тебе на березі моря... А тоді засумував і занедужав.

- Що ж це за перстень такий? - поцікавилась дівчина.

- Не знаю, - сказала чайка. - Це таємниця! Те, що іноді нам не збагнути, - для чогось потрібно. Інакше життя було б не цікавим!

Чайка привела дівчину до маєтку. Там давно не господарювали дбайливі руки. Дівчина походила безлюдними кімнатами, а потім піднялася на горище. В куточку, на солом'яній постільці, лежав селезень. Дівчина взяла його, пригорнула... Вона гладила його шовкове пір'ячко і чула, як змовка його серце.

- Я твоя доля... Я твоя доля... Я твоя доля... - казала вона крізь сльози.

І він почув її... Його серце радісно затріпотіло і він відкрив очі...

- Я твоя доля... Я твоя доля... Я твоя доля... - прошепотів він і відчув, як облітає з нього пір'я...

Мить...І перед дівчиною стояв гарний парубок.

Довіра і ніжність здіймали їх до десятого неба. Їм здавалося, що одне одного вони знали завжди.

Чайка повернулася до моря - сповістити, що на його березі оселилося щастя... А потім море і само це побачило. Ласкавим приливом воно вітало закоханих і чуло їхні розмови.

- Я повертаю перстень тобі! - промовила дівчина і подала коханому.

- Нехай він залишиться в тебе. Він знадобиться тобі, якщо захочеш повернутись додому!

Дівчина подивилася на перстень та й закинула його в море.

Відтоді вони ніколи не розлучалися. Тримались за руки і йшли по життю. Їхні сліди зберігає і досі піщаний берег... Хвилі вклоняються їм, шумлять... високо в небі сяє сонце, а їхня світла, одна на двох - душа - співає про незбагненну і не підвладну нікому - таємницю любові.

29.05.15 р.

Чорне перо

Так було завжди. В усі часи, так само, як і тепер, діти прагнуть бути схожими на дорослих... Їм хочеться скоріше вирости.

Маша давно хотіла сходити до лісу. Не з батьками, а сама.

"Що я – маля? Ось візьму і піду!" – подумала і пішла, нікому не сказавши. У лісі, між стрункими й пухнастими соснами блукали промені вечірнього сонця. Дівчинка гуляла, слухала пташок, шепотання і дихання лісу і не помітила, як настав вечір.

Вона поверталась додому, як їй здавалось, тією ж самою стежкою... Та ніяк не могла вибратися із лісу і сердилася на ніч, що все дужче огортала

стежки і галявини, на траву, за яку зачіпалися ноги... на сову, що озивалася і лякала своїм глухим "Угу-уг... Угу-уг...".

– Як темно і страшно! – тремтячим голосом прошепотіла Маша, шкодуючи, що пішла до лісу одна. Вона дивилась на зоряне небо, що прозирало крізь темні соснові віти, і блукала.

Сова, що озивалася в лісовій тиші, манила іти за собою. І вона йшла... йшла...

Аж ось вдалині блиснув вогник. Маша зраділа. Підійшла і побачила хатинку. Зійшла на ґанок, постукала... І тут двері самі відчинилися, і вона увійшла.

Хатинка виявилася розкішною і просторою, хоча зовні – маленька. Посеред кімнати лежав м'який мережаний килим. Штори, накидки на канапі і кріслах, скатертина на столі і навіть люстра – були з мережева...

– А чи є тут хто? – запитала дівчинка.

– Угу-угу! Угу-уг... Проходь далі, – почулося згори, і вона підвела очі.

Вгорі, на ажурній люстрі сиділа сова.

"Яка розумна сова! Певно, це вона привела мене до хатинки", – подумала Маша і помітила двері іншої кімнати. Коли підійшла... двері відчинилися перед нею, і вона потрапила у невеличку затишну кімнату. Там, у величезному кріслі, сиділа бабуса. Її темна мереживна сукня нагадувала хмарку, а маленький чорний капелюшок, що зсунувся їй на чоло, прикрашала величезна чорна пір'їна.

– Проходь, неслухнянко! – сказала вона, обдивляючись дівчинку крізь скельця свого пенсне*.

– Добрий вечір! – привіталася Маша і, втираючи сльози, сказала:

– Я заблукала...

– Звісно! Інакше не могло й бути, – всміхалася старенька. У неї це так мило виходило, що дівчинка посміхнулася їй у відповідь. Як же вона здивувалась, коли бабуса простягла долоню і схопила її посмішку, що у її старечих руках перетворилась на сонячного зайчика.

– Сюди можна потрапити тільки так – заблукавши, – сказала бабуса, сховала посмішку у мішок, що висів у неї на поясі, і додала: – Як добре, що є на світі неслухняні діти, які так щиро посміхаються! Ану, посміхнися... – попросила вона, і дівчинка посміхнулася.

Бабуся ж... знову схопила посмішку, сховала в мішок і тугенько його зав'язала. Її маленькі, глибоко посажені очі казали про її хитру вдачу. Довгий ніс нагадував воронячий дзьоб... Зморшкуваті уста все щось шепотіли, і кільця сережок на її великих звисаючих вухах від цього погойдувалися. Бабця встала з крісла, підійшла до маленьких дверей, що в кутку кімнати, і сказала:

- Ходи сюди, неслухнянко!

- Бабусю, мене зовуть Маша!

- Гарне ім'я, хоча для мене ви всі неслухнянці, - пояснила старенька і щось тихо пробурмотала перед дверима. Двері відчинилися, і Маша побачила двох дівчаток. Вони сиділи на килимі і в'язали крючечками величезну мереживну ковдру.

- Ось, привела до вас ще одну неслухнянку. Навчить її в'язати мереживо, - веліла старенька і розпливлася у посмішці. Її посмішка була такою широкою, що дівчатка посміхнулись у відповідь.

* Пенснє - окуляри без заушних дужок.

Бабця зловила їхні посмішки, поклала у свій мішок і пішла. Маша кинулася за нею, але двері вже були замкнені.

- Відчиніть! Випустіть негайно! - гупала вона у двері.

- Не кричи... - прошепотіли до неї дівчатка, - бо розгніваєш чаклунку і вона перетворить тебе на ворону!

- Що?! Та хіба це можливо? - здивувалася Маша.

- Можливо! - кивнули дівчатка. - Скажи краще, як тебе зовуть.

- Маша.

- А я Настуня! - промовила одна дівчинка.

- А я Оля, - сказала інша і запитала Машу: - Ти опинилася тут, бо заблукала?

- Так, - заплакала Маша.

- Ми теж заблукали! - сказали дівчатка. - Сова нас привела до хатинки. А дівчинка і хлопчик, що були тут, навчили в'язати ось таке красиве мереживо. Через те, що вони дуже просились додому, чаклунка перетворила їх на ворон. Так само, як і інших дітей, що потрапляли сюди. Ми б давно звідси втекли... Але бабця так тихо промовляє чарівне заклинання, що нам ніколи його не підслухати.

Маленький павучок, який заповз крізь шпарину, почув невеселу розмову дівчаток.

- Я допоможу вам! - сказав він. - Щойно я бачив, як бабця розв'язала мішок, напилася з нього чогось такого сонячного... стала сильною, веселою... А потім з допомогою пера, що стирчить у її капелюшку, обернулася на ворону і вилетіла з хати. Мабуть, вона десь літає над лісом. Та вона повернеться, і я обов'язково підслухаю її заклинання, - сказав павучок і зник у шпарині.

Бабця повернулася на світанні. Перетворилася з ворони на саму себе, встиглась у своєму улюбленому кріслі і заснула.

Тоді... по мережаній накидці павучок забрався їй на плече і заліз у вухо. Від лоскоти у вусі чаклунка скоро прокинулася і вирішила подивитися на дівчаток.

- Кару-бару-кар-бекар, - тричі пробурмотала вона, і двері самі відчинилися. - Ну, як

ви тут... мої неслухняночки? – сказала вона і на весь рот посміхнулася. Посмішка була такою, що дівчатка ненавмисно посміхнулися їй у відповідь. Бабця те й робила, що хапала їх посмішки й ховала в мішок.

– А зараз вам пора пообідати, – солодко сказала вона і зажмурила очі. Після того, як вона щось прошепотіла, серед кімнати з'явився столик. На ньому стояли тарілки з солодкою кашею, цукерки, печиво, чай і фрукти.

– Смачного! – побажала бабця і пішла. – Раку-рабу-крак-ось-так... – пробурмотала, і двері вмить зачинилися.

– Невже все це – справжнє? – вигукнула Маша.

– Авжеж! Справжнє!

Коли всі були ситі – столик зник. Дівчатка вив'язували мережану ковдру і поглядали на шпарочку, дожидаючи павучка.

Бабця і не здогадувалась, що він підслухав її магичні слова і зараз сидить у її вусі. Походжаючи кімнатами, вона подивилася на мережану люстру і на сову, що дрімала на ній.

– Скільки можна казати! Не гніздися на люстрі! – скрикнула вона, і сова полетіла на своє звичне місце – на оленячі роги, що висіли при вході. А стара розв'язала мішок, напилася посмішок...

– Ух! Відчуваю, як прибуває сила... Не посмішки, а еліксир вічного життя! – раділа чаклунка. – Я весела і рухлива, як і три століття тому, – сказала вона і відчула шалений апетит.

– Кару-няму-кряп! – пробурмотала вона, і в ту ж мить перед нею з'явився столик з різними ласощами. Вона їла і ніяк не могла наїстися. Павучкові, що й досі сидів у вусі, було моторошно від того, як вона плямкає... І він вже хотів вилізти... Аж нарешті...

– Хух... Наїлась, – видихнула бабця, втерши масного рота мереживною серветкою. Вмостилася у своєму кріслі, позіхнула і захропіла: – Хвр-р-р... Хвр-р-р...

От і добре! Павучок виліз із її вуха, поспішив до дівчаток і все розповів.

– Кару-бару-кар-бекар!

Після того, як вони це промовили, – двері відчинились, і вони побачили бабцю, яка солодко спала, розкинувшись у кріслі. Одна її рука ліниво чухала ніздрі, інша лежала на мішку з посмішками.

Дівчатка презирнулися і вирішили його забрати. Тихенько відв'язали мішок від мотузяного поясу... Та не знали, як прибрати чаклунчину руку.

Та ось... павучок знову заліз їй у вухо і почав лоскотати... І коли бабця перекинулася на інший бік, дівчатка схопили мішок і гайда з хати.

На radoщах вони зовсім забули про сову, що сиділа при вході і уважно за ними стежила.

– Угу. Угу-уг...

– Мабуть, нам ніколи не втекти звідси. Зараз сова розбудить бабцю, і ми пропали... – засмутились дівчатка. І, щоб усі ці посмішки не дістались карзі, розв'язали мішок.

Посмішки опинились на волі! Сонячними зайчиками вони закружляли навколо і

засліпили сову.

– Кару-бару-кар-бекар!

І після сказаного дівчатками заклинання двері відчинились, і посмішки полетіли до тих, кому вони раніше належали. Дітлахи, яких бабця перетворила на ворон, знову стали дітьми!

Дівчатка вийшли з хатинки. Та тільки зійшли з ганку, як почули голос чаклунки.

– Та що ж це я! Невже забула зачинити двері? – схаменулась вона спросоння. А потім побачила, що дівчатка втекли. Розлютилася, схопила сову і викинула її з хати.

– Бридкі неслухнянки! Вам не втекти від мене! Знайду – перетворю на ворон! – закричала вона. Витягла з капелюшка чорне перо, змахнула ним і, обернувшись на ворону, полетіла шукати дівчаток, не помітивши їх під ганком власної хати. Відьма так поспішала, що й не відчула, як обронила чарівне перо.

Дівчатка його помітили. І як тільки взяли його в руки – бабина хатинка розтала в повітрі... На її місці лишилася величезна купа мережива.

Від яскравого сонця мереживо сколихнулося, заворушилося і перетворилося на тисячі прекрасних метеликів.

Дівчатка раділи, сміялися... А потім побачили величезну ворону... ту, на яку перетворилася бабця. Вона опустила і вже хотіла перетворити їх на ворон... Та збагнула, що загубила своє магічне перо... І полетіла його шукати. Літала... шукала... кружляла над лісом... і не могла зрозуміти: куди поділась її хатинка? Вона кричала, погрожувала дівчаткам... Та замість слів

у неї виривалося лише: – Ка-а-а-р! Ка-а-а-р! Ка-а-а-р!

Дівчатка більше не боялись чаклунки. Їм вдалося відшукати лісову стежечку, що привела їх до рідних домівок.

Чарівне вороняче перо перетворилось на вишукану чорнильну ручку... А чаклунка так і зосталася вороною.

Вона і досі шукає загублене чорне перо і свою хатинку, кружляючи над лісом.

22.07.15 р., на дачі

Руде ластів'ятко

Від зимового сну прокидалась земля. В повітрі мерехтіли промені сонця. З теплом прокинулися бджоли і радо закружляли над старою черемхою. Дні стали довшими, аніж ночі, снігові замети перетворилися на веселі струмки і заповнили стежки....

Розпочалася весна. Вдень і вночі над Україною, над її містами і селами линули качині, гусячі, журавлині, лебедині ключі... Птахи вертали з далекого вирію – додому. Галас радості котивсь над землею. З набряклих бруньок

розпускались листочки, черемха вбиралася у сережки... В сади прилетіли солов'ї і зачарували своїми задушевними трелями світанки і вечори.

Земля поволі одяглася у цвіт, соковиті трави... І прилетіли ластівки.

Наче намистинки, вони сиділи на проводах і вели наспівні розмови.

Пара молодих ластівок звили гніздечко під дахом старої хати, у якій жила бабуса.

Щоразу, виходячи на подвір'я, старенька милувалась закоханими ластівками. А невдовзі у них з'явилося троє маленьких жовторотиків. Молоді батьки ловили для них мошкарку, і ластів'ята зростали. Їх малечий пушок скоро змінився гладеньким пір'ячком, і вони стали схожими на своїх батьків. У них – такі ж білі грудки, гострі чорно-сині крильця і хвостики. Та одне ластів'я було іншим – худорлявеньким і рудим.

Його батьки, братики і сестрички не зважали на це... Та коли ластів'ята навчилися літати, рудому ластів'ятку доводилося вислуховувати різне. Його

ображала надмірна цікавість ластівок, що жили у сусідніх дворах, а ще здивовані погляди горобців, гав, синиць і сойок. Рудому ластів'яті хотілось скоріше вирости і полетіти якнайдалі від усіх, кого тривожить питання: чому ти таке?

"Якби ж то можна було вибирати, яким народитись... То мені б не доводилося ніяковіти", – визнавало руде, заचाївшись у вітах рясної черемхи.

Наближалася осінь. Всюди пахло стиглими яблуками, соняхами, сливами і чорнобрівцями... Вітер спекотного серпня горнув по землі перше опале листя.

Досвідчені батьки-ластівки говорили про довгий переліт у далекий теплий край, про те, що незабаром з дерев облетить усе листя, і настане зима. Юні ластівки вперше у своєму житті почули про білу мошкарку, що люди звуть снігом... І бачили, як клопочуться дорослі, щоб відлетіти до холодів. Але зволікають, коли настає новий сонячний день.

Руде ластів'я не розуміло, чого вони не летять. Адже там – у чужому далекому краї – завжди тепло і вдосталь мушви. Йому хотілося туди відлетіти і більше ніколи не повертатися на бабусине подвір'я. Щоб не бачити надокучливих горобців, гав і дятла, що останнім часом зачистив до черемхи.

Руденьке чекало. Дні і ночі здавалися нескінченними.

Нарешті настав жаданий вечір. Під сяйвом місяця і зірок ластівки об'єдналися у велику зграю і покинули рідну землю.

Довгих три місяці летіли ластівки. Осінні зливи були холодними і затяжними... Доки розгодиниться, ластівки ховалися у високій траві... в очеретах... і чекали. Потім летіли далі.

І ось... у прохолоді вранішньої зорі виникли береги далекої Африки. Діставшись найвіддаленішого, найвищого пагорба, руде ластів'я зробило

собі гніздечко. Воно весело кружляло над пальмами, над дивними квітами, над океаном... Тут все було інакшим: земля... небо... і навіть повітря...

Так спливали тижні... місяці... Та ось одного дня ластівки знову збиралися у велику зграю... Вони раділи. Гомоніли про весну... і рідну землю.

– Йч, чого надумали. – сказало Руде, і тихенько відстало від зграї. А згря ластівок здійснюлася над океаном і полинула, розтанувши вдалині над ниттю синього горизонту.

Руде залишилося на чужині. Дні без рідних виявилися нудними і довгими. Пелікани, фламінго, чаплі, папуги та інші тутешні птахи були великими, пихатими, і не зважали на нього... Ластів'я скучало за своєю родиною і все частіше згадувало стару черемху на затишному бабусиному подвір'ї.

І от... однієї літньої ночі воно вирішило повернутись. Над хвилями океану воно летіло додому. Шлях був дуже далеким...

Нарешті попереду показалися рідні поля, луки, ліси, село, річка і двір на її бережку.

- Бабусине подвір'я - найгарніше місце на світі, - вигукнуло Руде і побачило своїх рідних.

Його родина стала ще більшою. Тато і мама вивели на світ нових малюків... Брати і сестри знайшли собі пари - у них теж з'явилися малі ластів'ята.

- Де ж ти візьмеш сили, щоб летіти у теплі краї? - хвилювались вони. - Скоро ж закінчиться літо!

- А я... буду тут... Та і ви теж заставайтесь!

- Ні... Треба відлітати, щоб взимку не пропасти від холоду й голоду! Діждавши початку осені, ластівки об'єдналися у велику зграю і полеті-

ли у вирій. Руденьке проводжало їх поглядом, поки ті не зникли за обрієм, а тоді самотньо кружляло над подвір'ям. І... його помітила бабуся.

- Прилетіло-таки... Прилетіло! - раділа вона. А потім збагнула, що ластівки уже відлетіли.

Руде ні про що не жаліло. Співало на проводі пісеньки. Кружляло у небі, пірнаючи в хмари... Врешті опускалось і щасливо гойдалося на гілочках пожовтілої черемхи. Надмірна увага дятла, гав, горобців і синиць більше його не бентежила.

"Що вдієш... у мене руді крильця, спинка і хвостик. Навіщо перейматися тим, що ти не в силі змінити? Хіба ж не краще милуватись навколишнім світом?"

Осінь. Гаї одягалися в золото. Ластів'я бачило, як сумно линуть у теплі краї журавлі, леbedі, гуси, качки... Й не знало, що буде далі, бо ніколи не бачило зиму. Воно раділо кожному ясному дню, милуючись синім-синім, осіннім небом, що простяглося над його рідним краєм.

- Яке щастя - завжди бути вдома! - визнавало Руде, спостерігаючи за горобцями, синицями, сойками, голубами та гавами, які стрибали з гілки на гілку, ласуючи сухими ягідками черемхи.

Дні і ночі зробилися холоднішими... Мошви на березі ставало все менше і менше... Вдарив перший мороз, і з дерев опало останнє листя. Тихо...

непомітно за дощами й туманами минула осінь.

Зима запорошила снігом стежки і дороги, дихнула сизим морозяним вітром... Біла мошकारа, що люди звуть снігом, виявилася холодною і не смачною. Ластів'яті увесь час хотілося їсти, затишне гніздечко не захищало від холоду... І йому довелося шукати тепліший куточок.

Раптом під стріхою Руденьке помітило покинуте горобцями житло - із пуху, сухої трави та решток соломи... Забралося туди... зігрілося. А потім

помітило, щілину... І опинилося на горищі.

Там, серед пилу і павутиння, було безліч сухих мух, комарів, метеликів, шашелю...

- Яке гарне місце! - раділо Руде, втамувавши голод. Хоча надалі так не налягало на

їжу, не знало, як довго триватимуть холоди, і з'їдало лиш декілька мошок.

На горищі було краще, ніж на вулиці. Ластів'я назбирало міллю посічених клаптиків, що лишилися від вовняної свитки і біля комину зробило собі кубельце. Там було гарно, як у раю! Комин постійно дихав теплом...

Вдень Руде літало по горищу... дивилося крізь віконечко на засніжений двір, стрибало з крокви на крокву... А довгими синіми вечорами й зимовими ночами слухало, як завиває хуртовина, як стугонять гіллям голі яблуні, і скрипить, сумуючи за теплом, стара черемха.

Так минали зимові місяці...

Якось на горище забралася мишка. Побачила ластів'я, здивувалася...

- Що ти тут робиш? - пискнула. - Ластівки ж відлетіли ще восени!

- Так, відлетіли... - сказало руде.

- А ти... чому не з ними? - спитала мишка.

Ластів'я не сказало нічого... Той, хто ніколи не залишав рідний дім, не зрозуміє...

- Скоро весна! - весело сказала мишка, так і не дочекавшись від нього відповіді.

- А звідки ти про це знаєш? - раптом спитало Руде.

- Звідки... звідки... Знаю! - мовила вона і через дірочку в стелі покинула горище.

Їжі вистачило до весни. Зима, що виявилася для перелітного птаха справжнім випробуванням, скінчилася. Крізь маленьку шибку вливались яскраві промені сонця, і горище пашило теплом.

З вулиці доносився дзвін щасливих синиць... і тиха чарівна мелодія.

- Що це за музика? Що це за дзвін? - прислухалось Руде. І, знайшовши щілину, покинуло горище і невдовзі визирнуло з-під стріхи.

А там... Ласкавий вітер підхоплював і розносив по світу срібну музику талої води. Зі стріхи падали краплі... Вони сяяли, співали, сміялись... стрімко линули до землі...

Всюди танув сніг. Довкола грайливо жебоніли народжені від сонця і криги струмки. Весняне тепло лагідно торкнулося крихітного ластів'яного серця. Ластів'я розправило крила і полетіло назустріч сонцю.

Красиво пробуджувалася земля... пахли набряклі бруньки... радістю бриніло небо... Серед розмаїтих пташиних ключів, що вертали з далекого вирію, ластів'я виглядало свою родину.

І коли зашелестіли в повітрі гостренькі крильця, і над краєм покотився галас ластів'яної радості, Руде відчувало себе по-справжньому щасливим.

Все своє довге життя незвичайне ластів'я не розлучалося з рідними... Воно стало дорослим, і його стали кликати Дядько Рудий.

Він завжди був щасливий і радів, коли на світ з'являлися нові допитливі ластів'ята, яких він вчив мудрості:

- Не має значення, яка в тебе зовнішність... Головне, що ти - є!

09.11.2015 р.

Осіння казка

еред лісу, на пагорбі, височіє дуб.

З давніх-давен кремезний велетень спостерігає за плином життя: за тим, як уночі сяють зорі, як народжується світанок, і по-

чинається новий день; як травицю вмиває роса, і промені сонця зливаються з пахощами лісових квітів. Дуб радіє, зачувши, як сперечаються краплі дощу, коли бачить веселку, і стежить, як пори року яскраво змінюють одна одну: весна – зиму, весну – літо...

Як і зазвичай, після літа настала осінь. Листя на дубі пожовкло, обсіпалися жолуді... Духмяне опадаюче листя підхоплює вітерець: розносить по

лісу і розповідає усім, що не за горами зима. Вигуки гав губляться в таємничому листяно́му шепоті... Ніщо не порушує тишу.

Міцним вузлуватим гіллям дуб-старожил тягнеться вгору, щоб почути, про що мріє небо...

– Воно мріє про те, що і я, – промовив він і побачив, як над його розлогою кроною у далекий ірій летять останні перелітні птахи... Це були лебеді. В їх голосах чувся смуток.

– До весни! До весни! – кричали вони на прощання.

Весна... – зелене щастя землі. Почувши про весну, дуб радо зашумів... посміхнувся своїми зморшками... і пригадав пісню шпака.

Коли настає весна, шпак повертається з теплих країв і на найвищій гілочці дуба з ранку до ночі насвистує свої веселі мелодії... Адже колись дуб прийтив його у своєму дуплі...

Дуб все пригадував... мріяв... і не помітив, як настала ніч.

Зоряне небо віщувало гарну погоду. І дійсно, новий день видався теплим і сонячним. Неймовірно! На порозі зима, а з-під опалого листя визирав молоденька травичка й питає:

– Невже настала весна?

– Ні, зелененька... Весна не приходить слідом за осінню... Не промине й тиждень як настане зима, – сказав мудрий дуб, і травичка сховалася під килимом прілого листя.

Та через тиждень зима не настала. Минув другий тиждень... третій... четвертий... А довкола – затишно, тепло... У повітрі мерехтить павутиння... У паволоці хмарин сяє сонце... І дуб вже який день зі свого високого пагорба виглядає зиму.

І хоча вночі зорі стверджували, що настав грудень, яскраві верхівки лісу свідчили про те, що осінь і досі лишається в краї.

– Все йде не так... – зашумів дуб, зачувши подих теплого вітру, що нісся з оберемком лісових пахощів.

– Як поживаєте, дідусю-дубе? – запитав вітер. Дуб заскрипів, зітхнув і сказав:

– Скільки живу, а такого не бачив! Чому не приходить зима?

– Певно, через осінь... – видихнув вітер і додав. – Я бачив, як вона ходила стежками, весело фарбувала дерева, пускала у небо павутиння... Та, здається, це було ще в

жовтні...

- Дивно... Невже вона заблукала?! - похитав головою дуб.

- Схоже, що так... Полечу і знайду її! - вигукнув вітер і майнув над узліссям... над лісовими стежками... галявинами... Побачив зайця й питає:

- Зайчику, ти знаєш кожне деревце, кожен кущик у лісі... Чи не бачив ти осінь?

- Ні, не бачив. А що трапилось? - поцікавився зайчик.

- Ще тиждень тому, - сказав вітер, - мала прийти зима: запорошити стежки, вкutati снігом дерева, скувати льодом річки й озера... Але вона не прийшла, бо осінь ще тут. Певно, вона заблукала.

- О, ні!.. А як же моя біленька зимова шубка?.. Літня мені вже набридла, - засмутився заєць і пострибав між кущами й деревами теж шукати осінь.

Вітер полинув далі... На одній із галявин побачив лося і запитав його:

- Лося, чи не бачив ти осінь?

- Бачив! - відповів лось. - Вона прямувала на зелену гору... Але це було давно. Невже заблукала? - спитав і голосно затрубив.

Лісові звірята почули, як трубить лось... Поприбігали. І, дізнавшись, що осінь не покинула край, засумували. Їжачок, жабка та вуж лише тепер зрозуміли, чому їм ніяк не вдавалося заснути, щоб до весни дивитись яскраві сни. Білочка, енот та куниця навіть образилися на осінь. Бо це через неї не приходить зима... А їм так хочеться викачатися у сніжку.

Усім хотілось, щоб настала зима. Тільки лисиця слухала, як вони журяться, і раділа.

- Дурненькі! Навіщо вам здалася зима? - казала вона. - Чи й не радість - сніг? Якщо він не випаде, то мисливець ніколи не знайде нас по слідах... Не знаю, як ви, а я люблю життя і свою м'яку, яскраву - в колір осені - шубку.

Звірята не знали, що й думати... Їм теж не хотілося, щоб мисливець їх знайшов по слідах. Та якщо осінь зостанеться - не настане зима... А за нею й весна не прийде... з вирію не повернуться перелітні птахи... А раз не буде весни, то й не буде літа.

Дуб сумно похрускував вітами, дивився навколо й казав :

- Невже так буде завжди?! - старому велетню найдужче хотілося, щоб настала зима... А за нею - весна... Адже щовесни до нього з теплих країв повертається шпак. З ним дуб ніколи не почувався самотнім.

- Охо-хох! - зітхав дуб на весь ліс.

Всі шукали осінь: і звірята, і птахи, і метелики, і жучки... Окрім лисиці. Цілий день шукали: і в лісі, і в лузі, і в полі... Та не знайшли. Увечері ж зібрались вони під дубом, на пагорбі - відпочити. І бачать, як лисиця кудись біжить.

- Куди ж вона поспішає? - вітер полетів слідом за хитрункою.

А вона... й не чує - біжить до болота. Прибігла. Біля великого пня, що стримить край болота, зупинилась... І зникла під коренем.

Довкола стемніло. На небі засяяли зорі. І лисиця висунула з-під кореня писок... і вилізла. Але не сама.

- Виходь! Подихай свіжим повітрям... - казала вона своїй полонянці.

- Відпусти! Мені пора покинути цей край і відійти в Казку дитячих снів, - благала змучена осінь.

- Не відпущу! А будеш суперечити - з'їм! - пригрозила лисиця, а потім ласкаво сказала: - Та я ж добра... А ти наївна... Пішла зі мною вночі - фарбувати в помаранчевий колір болото... Повірила, що я тобі допоможу? Але ж я - лисиця! Хитрість - моя вдача!

Вітер уже хотів з усіх сил загудіти, злякати лисицю... А тоді... Діждав, поки вона сховала осінь глибоко під пеньком, закидала хід хмизом, мохом... і побігла в ліс.

Вітер закружляв навколо пенька, розгорнув мох, відкидав хмиз... І осінь вийшла на волю.

- Осінь знайшлася! Осінь знайшлася! - летів і вигукував вітер. Дуб зрадив, звірята, пташки, і всяка комашня - зраділи.

- Де вона? Де була увесь час? - питали.

- Під корчем, що біля болота! Лисиця її там тримала, - сказав вітер і додав: - Вона не бачила, що я за нею стежив і звільнив осінь. Нехай тепер думає: куди поділася її полонянка?

Осінь раділа світанку. Дякувала вітру, а потім сказала:

- Мені пора йти! - і, попрощавшись, пішла за обрії.

І тут... сонце сховалось за хмари, повіяло холодом, з неба посипався сніг... Настала зима!

Лисиця прибігла до болота... Але під пнем осені вже не було.

Де поділася осінь - лисиця не знала. Бігала між дерев, кущів і плутала свої сліди, що залишалися на снігу.

- От халепа! Доведеться знов ховатися від мисливців! - сердилася вона. Бо розуміла: якщо осінь триватиме вічно - їй не треба увесь час прислухатися і боятися, адже на тлі золотаво-багряних дерев і кущів вона непомітна.

...Сніжок падав і падав. Лісом таємничо ступала срібна господиня - зима. Все стало білим-білим. Хто мріяв заснути - заснув... Хто мріяв покачатися у сніжку - весело викачувався... Зайчик, нарешті, одягнув свою біленьку шубку... Вітер ганяв засніженими галявинами... ярками... А дубстарожил височів на своєму пагорбі і кремезними голими вітами тягнувся у небо, дожидаючи весну.

08.01.16 р.

На відстані руки

Як часто ми не помічаємо те, що знаходиться зовсім поряд... На відстані руки. І воно продовжує ховатись за незримою ширмою і дякувати, що йому дали можливість - бути.

Так і є! Дорослі мало що помічають.

Натті ж помічає усе. І навіть більше. Подушка нагадує їй вітрило... ліжко - корабель... Штори здаються схожими на таємний вхід у печеру... А дерево, що росте біля будинку, якщо подовгу дивитись на його крону, скидається на величезного

дракона. У всьому Натті щось впізнає. Навіть її новенький плащ нагадує її чарівну блакитну пташку.

"Якби ж мама і тато також змогли це побачити... – роздумувала Натті. – Тоді б ми разом щось уявляли... А можливо, і малювали... І це було б весело!".

Дівчинці так подобається, коли її батьки веселяться, жартують... Але вони так зайняті! Робота... Вона забира їх на цілісінький день. Увечері ж вони повертаються. Натті стрічає їх і з порогу показує, який гарний створила малюнок...

Певна річ... Тато і мама знали, що їхня донечка неабияк любить малювати. І частенько замість того, щоб йти та робити домашнє завдання з математики, відкриває альбом і починає малювати все-все, що навіює її дитяча уява.

І ось... одного дня Натті намалювала небувале створіння: пухнасте, біле... з п'ятьма темними цятками на спині і величезною чорною китицею на хвості. Його симпатичну мордочку прикрашав п'ятачок... Вушка були маленькими... з пучечками довгих чорних ворсинок на кінчиках.

– Хто це? – з подивом питали усі.

Правду кажучи, дівчинка цього й сама не знала... Намалювала... і все.

Навіть ім'я не встигла придумати.

Вона гуляла в саду... Роздивлялась малюнок... І ніяке ім'я їй не спадало на думку. Тоді вона поклала альбом на лавку і пішла гойдатись на гойдалці. Раптом її погляд привабила купа старих дров: на ній сидів симпатичний і водночас страшнуватий звір. Натті його не злякалась. Підійшла ближче. І впізнала... Це ж той, кого вона сама намалювала.

– Іди... Іди до мене... – промовила вона.

Та звір ніби не чув... відходив все далі, далі... А потім побіг. Натті побігла слідом... Але він несподівано зник. Ніби розтав...

Дівчинка нічого не розуміла. Шукала очима довкола... І раптом їй здалося, що він зовсім поряд. Вона закрила очі і простягла руку. Її долоню

огорнуло приємне тепло... І вона відчула, що доторкнулась до лякливого казкового створіння, а точніше – до його ніжного хутра...

Та коли вона очі відкрила, то побачила, що потрапила в інший світ. Довкола широко простелилось Горохове поле. Стручки гороху були сти-

глими, повними... Натті зірвала кілька, розлушила... Горошинки виявилися дуже смачні.

– Так-так... – повторювала і намагалася зрозуміти, куди ж потрапила. Усе було дуже дивним: і земля, і рожеве небо, і повітря, що так смачно пахло. Тільки сонце було таким, як і зазвичай.

Вдалині, за Гороховим полем, виднілось щось темне.

"Таке, як ліс..." – подумала дівчинка, зірвала ще кілька стручків і почимчикувала вперед.

То були незвичайні дерева... Кожна лусочка кори, кожна гілка, кожен листочок – солодко пахли. Тому що ліс був не сосновий і не дубовий, а шоколадний!

- Зломи гілочку! Покуштуй... - шепотіли шоколадні дерева. Але дівчинка їх не слухала, хоча й дуже хотіла скуштувати. Вона поспішала, бо їй дуже кортіло дізнатися: що знаходиться далі...

Опинившись на узліссі, Натті побачила внизу Рум'яне містечко...

- Який дивний будиночок... - мовила вона, як підійшла до першого дому. Він і справді був незвичайним - округлим і пахнув свіжоспеченим бісквітом. Замість даху - величезна строката парасоля... Замість вікон - величезні прозорі льодяники у вигляді серця...

І тут... із-за будинку показалася знайома чорна китиця... Авжеж там сидів казковий звір.

- Я тебе бачу. Виходь! - промовила Натті. І невдовзі почула, як щось зашипіло на подвір'ї. Це був фонтан! Дівчинка відчула, як їй на обличчя впало кілька прохолодних крапель. Вони виявилися солодкими.

- Та це ж лимонад! - сплеснула вона долонями і побачила квіти. Вони росли поруч з фонтаном і розправляли свої тугі желейні пелюстки. - Яка дивовижа! Лимонадний фонтан і желейні квіти! - дивувалася Натті. І раптом згадала: все це вона вже десь бачила...

Чудернацький звір не поспішав виходити із-за будинку. Сидів, виляв хвостом...

- Не бійся! Я хочу з тобою подружитись, - промовила Натті. І тоді дивний звір виглянув із-за свого будиночка і без поспіху підійшов.

- Нечай! Нечай! - доброзичливо озвався він.

- А я і не збиралася чхати, - зауважила Натті і запитала: - Здається, це я тебе вигадала?

- Авжеж! - кивнув головою кумедний звір. - Я є завдяки тобі! Нечай! - вкотре вимовив він і подав їй свою пухнасту лапу.

- Та не чхаю я! Невже не бачиш? - сміялася Натті.

Дивний звір знизав плечима, зітхнув, почухав потилицю, а потім сказав:

- Бачу, тобі потрібен час... Маючи таку велику уяву, ти нічого ніколи не розумієш... - образився він і пояснив: - Якби ти чхала, то я б сказав: Будь здорова!.. Нечай - моє ім'я. Невже не ясно?..

- Вибач... Я і справді нічого не розумію. Не розумію - де я? Їй чому мені все тут здається знайомим? - запитувала вона і, не почувши скорої відповіді, вирішила, що це сон і вщипнула себе. - Ой! - зойкнула від болю.

Дивачка. Сама собі робиш боляче... - всміхнувся Нечай і, відчинивши настіж двері, промовив: - Заходь до мого будиночку, напою тебе сунічним чаєм.

Його дім був не схожим ні на які будинки. Двері нагадували плитку білого шоколаду і так солодко пахли пряженим молоком!

"Так і є! Це справжнісінький білий шоколад!" - подумала Натті. І раптом ці двері до неї прошепотіли: "Відколупни трішки... Ну хоч лизни!".

У будиночку виявилось гарно і затишно. На підлозі - пухкий білий килим. Крісла й диванчик встелені м'якими різнокольоровими подушками. А в кутку, у величезній

горіховій шкаралупі росла блакитна троянда. Нечай помітив: троянда неабияк сподобалась Натті!

- Я сам її посадив! - похвалився він. - Понюхай, як пахне... - і, поки Натті обдивлялась троянду, заварив чай.

- Чай готовий... Прошу до столу!

Вони пили чай, розмовляли. Дівчинка бачила, що Нечай кмітливий, милий і добрий. З ним було легко! Він знав усе, що вона хотіла в нього спитати. І раптом вона пригадала: Нечаїв будиночок, желейні квіти, фонтан, а також шоколадний ліс - все це є в її старенькому альбомі.

- Та це ж усе намалювала я! - радісно вигукнула Натті. - Того дня я не пішла до школи, бо була схожа на суніцю. "Це - алергія!" - зауважила мама і наказала, щоб я назавжди забула про солодоші.

І тоді... я їх намалювала! - промовила Натті і посміхнулась. - Оце чудасія! У цьому дивному світі усе ожило... Все справжнє і напевно смачне, - зітхнула вона, а потім поглянула на кумедний Нечаїв будинок:

- А знаєш, для чого я намалювала цей будинок? - запитала дівчинка.

- Щоб здивувати вчителя малювання! - не замислюючись, відповів Нечай.

- Так! І в мене це вийшло! - радо мовила Натті і поглянула на годинник. - Як дивно! Ми розмовляємо, розмовляємо... А він показує одне і теж.

- Не зважай! - кивнув лапою Нечай. - Адже ти знаходишся у незвичайному світі, що зветься Вигада́ рія! Тут завжди панує південь, і стрілки годинника... хоч як ти їх не крути... займуть своє звичне місце - на цифрі "12".

- Якщо так, то я можу тут бути скільки захочу?

- Яка кмітлива... Здогадалась! Там, де ти живеш, - не промайне і хвилини.

- О!.. Як часто я мріяла про таке... І це сталося! - раділа Натті.

- Так і є! Коли мрієш, тому, що мрієш, то і небо, і земля допомагають мрії здійснитись, - врочисто виголосив Нечай і спитав: - Ти допила свій чай?

- Допила... А що?

- Що-що... Ходімо прогуляємось!

...І вони встали з-за столу, вийшли з будиночка і попрямували вулицею.

- Нечаю! Мені здається, чи й справді всі ці будиночки нагадують потяг із кексів?

- Ні, тобі не здається. Це ж ти їх такими намалювала! - засміявся Нечай. - Нагадаю, що це було на уроці. Коли, твоя подружка дістала з портфеля кекс і, трішечки надкусивши, запропонувала тобі.

- Точно... Згадала! То був урок малювання... І Тіна зовсім забула, що мені не можна їсти солодкого! - мовила Натті і допитливо поглянула на Нечая. - І як ти це знаєш? Я ж тебе намалювала не тоді...

- Я народився дещо пізніше. Але ти навіть не уявляєш, скільки я цього чекав, - зізнався Нечай.

Натті слухала, йдучи, оглядала бісквітні будиночки, у вікнах помічала чийсь лякливі, здивовані погляди... А потім запитала:

- Як можна жити в таких будинках? Все ж таки це бісквіт! А він, як я знаю, черствіє і псується.

- Тут ніколи нічого не псується і не старіє, - відповів Нечай.

Вулиця добігла кінця. Далі яскравим широким килимом розіслався Квітучій степ. Яких тільки квітів тут не було: і маки, і сон-трава, і незабудки, і ромашки, і півники, і смолка, і волошки, і дикі гвоздики...

- Скільки квітів! Скільки квітів! - із захватом повторювала Натті.

- Я знав! Я відчував, що тобі тут сподобається, - приказував Нечай, йдучи попереду.

Милуючись степом, його духмяними квітами, сонцем і небом, друзі прямували до Блакитного яру, що розлягався за смугою диких нарцисів.

Яр був настільки глибоким, що, дивлячись вниз, Натті відчула легкі поколювання в долонях і п'ятах. Нечай шукав земляні сходи, що через блакитну паволоку були не помітні.

- Та ось же вони! - врешті вигукнув він і запитав Натті: - Спускаємось чи як?

Натті відчувала: там, внизу, на неї чекає щось дуже цікаве... І кивнула на знак згоди: - Так!

Нечай спускався першим, Натті - за ним... Діставшись останньої сходинки, вони скоро опинилися на незграбній стежці. Вона вся була встелена гострим камінням... Та лише так можна було дістатись Зеленої долини, котру хотів показати Нечай.

Мандрівка виявилася не надто приємною: каміння кололо крізь черевики. Зелена долина прохолодно дихала сирістю, всюди буйно зеленів мох.

- А тут холодно! - починаючи цокотіти зубами, мовила дівчинка.

- Якщо змерзла - можемо вернутись нагору...

- Ні, не треба! - відказала Натті, продовжуючи цокотіти зубами.

- Молодчина! Цокотиш зубами, а не здаєшся, - посміхнувся Нечай і загадково мовив: - А як же твій фокус? Одного разу ти намокла під дощем... І...

- І уявила перед собою сонце. І тієї ж миті мені стало тепло! - згадала Натті.

- Так... Саме так! - радо кивнув Нечай і сплеснув мохнатими, схожими на людські долоні, лапами.

Натті закрила очі і так само, як і тоді, уявила сонце. Зігрілася й перестала тремтіти.

Долина скидалась на велетенську пухнасту зелену долоню... Увінчана кущиками суніць, які те і знали, що ледь чутно просили дівчинку з'їсти хоча б одну ягідку.

Але вона йшла далі, не зважаючи на застороги свого пухнастого друга. Невдовзі вони опинились перед високим пишним парканом, а точніше - стіною блакитних троянд.

Блакитні шовкові пелюстки! Вони не пахли через цей, до кісток пробираючий холод! Трояндове віття, що утворювало стіну, було густим і колючим. За нею виднівся кам'яний палац. Його алеї були наче осиротілі - не підметені. Тихий вітерець поволі горнув опале листя і пелюстки...

- Певно, там нікого не має. Хто може жити серед такого холоду? - зазначила

дівчинка.

- А от і ні. Там живе князь Марикій. Цей холод віє від нього, - мовив Нечай. - Раніше князь був хорошим - добрим і чуйним. А потім його серце перетворилося на холодний камінь - сапфір. Ті, хто був поряд, зносили холоднечу його незворушного серця... А тоді не витримали... і Марикій залишився один.

- А що як нам з тобою потрапити в замок, поговорити з князем... - запропонувала Натті і додала: - Можливо, ми допоможемо йому змінитися.

- Цікаво... Як? - спитав Нечай і сердито сказав: - Подивилась на замок і годі... Ходімо назад!

- Ні! - хитала головою Натті й приказувала: - І як можна бути таким байдужим до чужої біди?

- Він сам собі накоїв біди! Не слухав Мудрія нашого світу... А той застерігав його - не зазнаватись, щоб не впустити у своє серце зухвалість і гнів.

Ми довіряли Марикію... А найпрекрасніша з Вигадарії його любила. Та він не помічав, бо надто самовпевнений. Пішли назад!

- Ну, будь ласочка, Нечаю... Давай хоч спробуємо, - вмовляла Натті.

- Яка ж ти настирлива! Добре... Пішли!

Знайшовши у заростях хід, Нечай завів дівчинку на подвір'я. Там було не прибрано і безлюдно. У замку також панувала холодна тиша. Аж ось в одній із кімнат почулося, як хтось ходить. Вони підійшли. Постукали.

- Хто там? - пролунало із-за дверей... і вони увійшли.

- А... Це ти, Нечаю! Давненько щось ти не заходив... - сказав князь, насупивши брови.

- Доброї миті, князю!.. - привітався Нечай. - Ось, привів до Вас гостю. Знайомтеся! - і представив Натті, для якої досить незвичним було почуте привітання: "Доброї миті!".

Марикій був холодним і не балакучим... Похмурившись, слухав Нечая, який повідав йому про те, як Натті потрапила до Вигадарії.

- Як знайомо! Колись і я так само сюди потрапив, - зауважив князь. - Але мене привів не ти! - розлючено вигукнув він.

- Це знак! Нам пора, - натякнув дівчинці Нечай. - Бувайте, князю! Завітаю іншим разом, - сказав, і вони з Натті скоренько покинули володіння Марикія.

Замок у блакитних трояндах лишився позаду. Нечай і Натті мчали Зеленою долиною. Не страх, а холод пробирався до їхніх сердець, і вони бігли, щоб зігрітись. Фокус з уявленням сонця не діяв, бо для цього потрібен спокій.

Добряче пробігшись через всю долину, вони все ж таки зігрілися і вже спокійно йшли знайомою кам'янистою стежкою - до сходів, що у Блакитнім яру. Вибрались на гору... І їх тепло й духмяно - тишею й сонцем привітав

знову Квітучій степ. Але Натті не милувалася його яскравими барвами... А йшла і думала про князя.

- Нечаю, а хто привів князя у Вигадарію? - допитувалася вона.

Нечай мовчав, поспішно чимчикував попереду... І, коли вони опинилися посеред

Горохового поля, промовив:

- Розкажу іншим разом. Тобі пора додому!

- Ну, будь-ласка!.. Розкажи зараз... - просила Натті.

Врешті... Горохове поле залишилося ген-ген позаду... так само, як і Квітковий степ, Рум'яне містечко, Шоколадний ліс і вся Вигадарія. Не пройде і хвилина, як Натті опиниться вдома.

- Чи я потраплю сюди ще? - зі смутком спитала вона.

- Немає нічого неможливого! - промовив Нечай, погладив своєю пухнастою лапою її долоню і сказав: - Ми обов'язково зустрінемося!

Натті повернулась додому. Вона нікому не розповідала про свої пригоди.

"Як знати... Можливо, коли я про все розповім, Нечай більше ніколи не з'явиться у моєму житті", - міркувала вона і чекала нової зустрічі.

Так минуло п'ять років.

- Немає нічого неможливого! - кожен раз повторювала Натті. Вона дивилася на давній малюнок з казковою істотою і відчувала, що виросла.

- Нечаю... Чому ж ти так довго не з'являєшся? Невже не відчуваєш, як я чекаю.

Натті скучала за другом... Та в якусь мить відчула, що він зовсім поряд. Закрила очі, випростала перед собою долоню... і впізнала аромат степових квітів. Ласкаве тепло торкнулося її руки... "Вигадарія! Вигадарія!" - подумалося їй, але вона так боялась відкрити очі.

Натті повернулась у Вигадарію. Вона опинилась прямісінько посеред Горохового поля, де її з пишним букетом степових квітів дожидав Нечай.

- Доброї миті, Нечаю! - радо вигукнула вона, обійнявши.

- Доброї миті, Натті! От ми й зустрілися.

- Я так чекала цієї зустрічі! Чому ти так довго не з'являвся?

Нечай вагався - казати чи ні. Та він знав, що не гарно ігнорувати того, хто колись подарував тобі щастя - бути.

- Чекав! - коротко мовив і посміхнувся.

Натті опустила очі: нащо було чекати, коли можна просто зустрітись. І все ж вона не докоряла. Хай там як... головне, що вони нарешті зустрілися.

Друзі вийшли з Горохового поля і попростували стежкою через Шоколадний ліс. Коли опинилися на узліссі - Натті побачила містечко і відразу впізнала Нечаїв будиночок.

- Він і досі пахне свіжоспеченим бісквітом! - весело вигукнула вона, підійшовши до ганку.

- Не досі... А завжди! - зауважив Нечай.

- А желейні квіти і фонтан з лимонадом... і райдужна парасолька на будиночку замість даху... і двері з білого шоколаду... Все так само, як і тоді, - раділа Натті.

- Так-так... Все як завжди! Проходь до будиночка! Я заварю сунічний чай, пригощу тебе... Ніхто не вміє готувати такого смачного чаю, як я! - похвалився Нечай.

У будинку, так само, як і на подвір'ї, нічого не змінилось. У куточку, в горщику зі

шкаралупи велетенського волоського горіха квітнула блакитна троянда. На годиннику обидві стрілки були на "12". Нечай заварив

чай, розлив у красиві глиняні чашечки, і його лісовий аромат ніби заворожив Натті. Вона поглянула на кумедне обличчя Нечая і весело похитала головою.

- Це ж треба бути такою пустункою, щоб намалювати тобі замість носа кирпичного порсячого п'ятака!

- Не картай себе. Я задоволений тим, що саме такий! – радісно промовив Нечай.

Все було так, як колись: вони пили чай, розмовляли... Натті знов помічала: Нечай знає все, що вона відчуває, думає... і бачить, як їй не терпиться дізнатися: чого ж він чекав і не з'являвся?

- Я чекав, коли ти виростеш, – раптом промовив він і додав: – Хіба ж тоді я міг тобі пояснити: чим більше спілкуєшся з Князем Сапфірове серце, тим більший ризик перейняти його злі думки і стати таким, як він.

- Я зрозуміла, – кивнула Натті і несміло спитала: – Як так сталося, що він потрапив сюди – у Вигадарію?

- Гаразд, розповім! – погодивсь Нечай. – Але пообіцяй, що будеш розсудливою і обережною.

- Обіцяю! – відповіла Натті і стала слухати незвичайну історію.

- Колись... дуже давно... в тому світі, де живеш ти, жив молодий художник на ім'я Марик. Якось намалював він небувалої краси дівчину. Дівчинуквітку. Зобразивши її на папері, він і не здогадувався, що у такий спосіб подарував їй можливість бути насправді.

І... в якусь мить ця неземна дівчина з'явилася на порозі його будинку.

Назвала своє ім'я і розповіла, що завдяки йому з'явилась на світ.

Фая (так її звали) не втрималась і відкрила йому те, чого не можна було в жодному разі... Так Марик дізнався, що зовсім поряд – на відстані руки –

є інший, незримий, світ – Вигадарія... Звичайно, йому відразу захотілось туди потрапити. Фая не бажала й чути про це... Та після того, як він пообіцяв, що, подивившись на Вигадарію, відразу ж повернеться додому, – погодилась.

Але Марик порушив свою обіцянку і залишився. Був зачарований красою дівчиниквітки і не хотів з нею розлучатися.

Фая благала Марика повернутись, тривожилася... Адже він – людина. Люди повинні жити у своєму світі! І тільки іноді вони можуть потрапити у Вигадарію і неодмінно ж мусять повернутись додому.

Марик був у захваті від Вигадарії. Усе, що він малював, миттю оживало: і Блакитний яр... і чарівні блакитні троянди, і розкішний Замок... У тому замку серед блакитних троянд вони з Фаєю оселилися.

Все було добре! Життя було сповнене радості. І було щастя, і багатство, і друзі... Час стояв на місці, і все лишалось таким, як є... Та поступово Марику усе це набридло. Він зробився зухвалим. Все частіше був невдоволеним. Зло поступово заволоділо його серцем, і від нього повіяло холодом. Марикове серце перетворилось на холодний синій

камінь – сапфір. Відтоді всі його стали звати Князь Сапфірове Серце.

– Думаю, було б краще, якби він повернувся додому, – розсудливо мовила Натті.

– Воно то так... Та як? Щоб повернутися, у його грудях повинно бути людяне серце – м'яке, тепле, живе... – пояснив Нечай і зажурився.

– Вибач... Я не хотіла тебе засмутити.

– Не зважай! – кивнув він, опустивши очі, а потім посміхнувся – подивився на неї... – Мить... і я знову такий, як завжди! Радість – моє друге ім'я, – піднесено промовив Нечай і додав: – А ходімо прогуляємось...

– Ходімо!

Випивши ще по чашці чаю, вони вийшли з будиночка і попростували вулицею... Рум'яне містечко аніскілечки не змінилося... Воно смачно пахло і дивувало. З будиночків визирали дивні створіння – не то ельфи, не то звірі. Забачивши Натті, вони ховалися до своїх осель.

– Чому вони ховаються? – не розуміла Натті.

– Тому, що ти людина. А від людей не знаєш, чого чекати.

Певна річ, Натті хотілося їм пояснити, що вона – хороша, і, познайомившись, завітати до них у гості, але їй надто цікавило дещо інше.

І ось... всі ці, схожі на поїзд із кексів, будиночки... вулиці... лишилися вдалині... Стежка вела їх Квітучим степом, все далі й далі...

– Невже вона зникла? – запитала Натті.

– Ти про Фаю?

– Так, про неї.

– Фая не зникла. Хочеш її побачити?

– Хочу! – радо вигукнула Натті, і Нечай повів її туди, де вона ще не бувала.

Вдалині зеленіли Пташині луки. Яких тільки пташок тутечки не було! Їх гнізда були усюди: і на деревах, і в кущах, у траві... І більші... і менші... і зовсім маненькі пташки відгукувалися й співали дзвінками різними голосами!

Між верб показалося озеро і затишна хатинка. На березі сиділа дивна дівчина. Вона милувалась білим лататтям, що розпускалося на воді.

– Доброї миті! – тихенько озвався до неї Нечай.

Фая обернулася... Від приємної несподіванки її вії-пелюстки затріпотіли, як крильця весняного метелика.

– Доброї миті! – радо озвалась вона і, помітивши Натті, запитала Нечая: – Певно, це та дівчина, що подарувала тобі можливість бути?

– Так! Вона... – з гордістю промовив Нечай. Після того, як він це сказав, Фая підійшла до Натті і простягнула їй ніжну, як квітка льону, долоню. – Мене зовуть Фая! – сказала вона і зазначила: – Мені подарував можливість бути один талановитий юнак. Певно, Нечай тобі розповідав про нього?

– Так, – відповіла Натті й спитала: – Невже нічого не можна змінити?

– Важко сказати, – зітхнула Фая. – Краще не зустрічатися з ним. Хто знає, що криється в його холодному серці.

- Ой! - раптом вигукнув Нечай, поглянувши на латаття, що зачало між тихих хвиль. - Мені здається, чи й справді квіти зробились червоними?

- Ні, тобі не здалось, - зауважила Фая. - Вони такими стають, коли я сумую, - мовила вона стиха, потім кивнула рукою, посміхнулася... - Та що це я? Годі журитися, - сказала і запросила гостей до своєї хатинки.

Її хатинка виявилась невеличка й затишна. Стіни - сплетені з верболозу, крівля - очеретяна. Замість килиму - густа духмяна трава, на вікнах - разки прозорого росяного намиста, а на столі - велика квітка з дзеркальними пелюстками. Фая принесла чашечки, блюдця і пригостила своїх гостей гарячим шоколадом.

Натті із задоволенням пила смачний шоколадний напій. Вона виросла, і алергія від солодкого залилася десь у минулому.

Друзі весело спілкувалися. Фая розповіла кумедну історію.

- Якось від пташок я почула, - сказала вона, - що на Лисому дубі оселилася зграя метеликів. І вдень, і вночі вони лоскочуть його віти своїми крильцями. Старий дуб скрипить, здригається від сміху... А їх це так забавляє! "Бідне дерево! Воно ж так лусне від сміху!" - подумала я, знайшла той дуб і запросила метеликів пожити на даху моєї хатинки. І вони жили... А тоді десь полетіли.

- Як прикро! - зітхнула Натті, якій завжди подобалися метелики.

- А ось я вам розповім іншу історію! - мовила Фая. - Одного дня троє молодих вітрів пролітали над Пташиними луками... Помітили мою хатинку і попросились поглянути: чи така ж гарна вона і всередині? І я відчинила перед ними двері та потім пожалкувала. Вітри влетіли до моєї оселі, здивувалися і закружляли з такою силою... Ще трохи... і здійняли б мою хатинку до неба. Довелось їх прогнати!

Нечай і Натті слухали... сміялися... Потім подякували гостинній господині і рушили далі. Вони ішли і думали про те, як допомогти князю Марикію.

Пташині луки і Квітучий степ залишилися вдалині. Вони опинилися перед Блакитним яром.

- Не боїшся? - спитав Нечай.

- Якщо тоді не боялась, то зараз тим більше, - відповіла Натті. Земляними сходами вони спустилися в яр і кам'янистою стежкою направились у Зелену долину.

Там було тихо. Довкола пахли стиглі суниці... Але холодом віяло так, що шкіра враз робилася "гусячою". Вдалині виднівся замок у блакитних трояндах.

Діставшись туди, Нечай відшукав у трояндах хід, і вони з Натті потрапили до замку.

Як і минулого разу, серед похмурих тіней і тиші почулися кроки: гуп-гуп, гуп-гуп... Князь Сапфірове Серце ходив коридорами... Він помітив їхні постаті й вигукнув.

- Хто насмілювся сюди завітати?

- Доброї миті, князю! - привітався Нечай.

- Нечай?! А я думав, що ти вже й забув до мене дорогу! Чому не приходив? - спитав грізно Марикій.

- Та якось... так вийшло... Відволікся не вартими Вашої уваги справами. Вибачте!

- А що це за красуня з тобою? Звідки взялась у нашому світі?

- Та це ж я - Натті! - озвалася дівчина. - Невже не впізнали? Ми з Нечаєм одного разу заходили до Вас. Щоправда, це було п'ять років тому.

Марикій підійшов ближче, подивився на неї...

- Я не знаю тебе! Хто ти?

- Як же... Невже забули, князю? - стиха мовив Нечай і прошепотів: - Це ж у людському світі минуло п'ять років, а тут - лише мить!

- Досить жартів! - заволав князь, розлючено змахнувши рукою.

Але Натті чомусь його не боялася. Стояла, дивилась у його скаженіючі очі і помічала тінь чогось юного, світлого.

Марикій розлютився ще дужче. Та коли Натті торкнулася його руки, завмер від несподіванки. Його холод пройняв всі пальчики, і вона прибрала руку.

- Я все одно не боюся! - сказала дівчина, відчуючи, як її гаряче єство бореться з холодом Сапфірового серця.

- Ви добра людина. Хоча, певно, й забули про це, - промовила Натті.

- Добра людина? Та ти смішна! - вигукнув він і вже хотів на неї замахнутись... Як щось зупинило його руку. Він несподівано заспокоївся... Обличчя осяяла посмішка... зморшки розгладились... очі посвітлішали... І він пригадав рідний дім, кімнату, мольберт... Де він тонесеньким пензликом торкається золотої, рожевої, блакитної... фарби і малює дівчину-квітку.

Натті помітила, як на його щоці заблищала сльоза. Покотилась і, впавши на підлогу, розлетілась довкола іскринками. Князь Сапфірове серце знову став Мариком. Те, що змушувало його з дитинства творити, ожило в нім. І його серце зробилось таким гарячим, сповненим радості і надій.

- Доброї миті! Доброї миті! Доброї миті! - повторював він. - Яке щастя бути собою!

Марик зрозумів: ця неприємна історія трапилась з ним через те, що він не виконав свою обіцянку - обов'язково повернутись додому. І цим порушив закон Творчої сили.

- Фая... Як вона тепер? - запитав він з почуттям провини.

- Фантастична... як завжди! - весело кинув Нечай.

Невдовзі вони покинули замок у блакитних трояндах. Зелена долина відтепер дихала їм услід пахощами стиглих суніць і приємним теплом. Крізь товщу зеленого моху пробивалися синьоокі незабудки. Кам'яниста стежка вже не була такою колючою, як раніше... Каміння розрівнялося, утворивши гладеньку доріжку, що вивела їх до крутого схилу, у якому виднілися сходи. Коли вони вибралися з Блакитного яру, їх зустрів яскравими барвами та щедрими пахощами Квітковий степ. За ним простяглися Пташині луки, де у вербах сяяло синє озеро. А біля води на зеленому березі сиділа Фая.

Марик відразу її упізнав. Привітався, вибачився за все, а потім сказав:

- Прощай! Я повертаюсь додому!

Вони мовчали і лише дивились одне одному у вічі...

- Пора! - стиха мовив Нечай, і Марик пішов. Він був щасливий, хоча десь у глибині свого серця відчував смуток, бо ніколи вже сюди не повернеться.

Фаї теж було радісно і водночас сумно... Та вона посміхалася, відпускаючи усі свої далекі думки.

Натті взяла Марика за руку, заплющила очі і простягнула перед собою долоню. Марик теж заплющився і так само випростав руку. Він так довго пробув у Вигадарії, що і відвик від свого звичного людського життя.

- Немає нічого неможливого! - промовив Нечай. Мить... І вони з Натті опинилися у Земному світі.

Натті і Марик повернулися... кожен - у свій дім, у свою родину. Вони не встигли запитати у одне одного ні адреси, ні номера телефону...

Та ось... одного разу вони зустрілись на вулиці міста. Марик помітив Натті, коли та поверталася з ліцею.

Відтоді вони частенько зустрічалися... Гуляли вулицями міста... відвідували художні виставки... А іноді влаштовували відпочинок на природі: смажили на вогнищі ковбаски, картоплю... сміялися, розмовляли... А тоді брали пензлики, фарби і створювали на полотні незвідані чарівні краєвиди і нових жителів Вигада́ рії.

07.12.16 р.

Стежка додому

В одній небагатій родині зростала дівчинка, яку всі лагідно звали Соля.

Тато і мама дуже її любили, але Соля не зважала на їхню любов і турботу. Коли мама просила її допомогти по дому, Соля неохоче погоджувалась. Знехотя витирала пил, поливала квіти, підмітала... Тоді йшла до дзеркала, що у вітальні... і милувалась собою.

Вона дивилась на своє відображення і думала: "Ну чому я народилася тут? У багатій родині я б почувалася значно краще: носила б найгарніше вбрання, прикраси, щодня б їла шоколад, гралася дорогими ляльками і разом з батьками подорожувала по світу".

Через такі думки настрої у Солі погіршувався. Вона йшла до своєї кімнати, лягала на ліжко і вдавала, що спить.

- Мабуть, наша донечка захворіла... - хвилювалися тато й мама, а потім викликали лікаря.

- Немає чого хвилюватися... Здорова ваша Соломія! - казав лікар, оглянувши дівчинку.

Плинув час. У Солі з'явилася маленька сестричка - Марта, але дівчинку це зовсім не радувало. Татко менше тепер приділяв їй уваги. Мама - теж. Соля ображалася, сердилася... І, коли мама просила її погратись з маленькою Мартою, вона тайкома її ущипне, і та починала плакати.

Відтоді маленька не хотіла іти до неї... Та для Солі це було дрібницею порівняно з тим, що батьки перестали перейматися її поганим настроєм.

Так і було... Соля постійно ходила сумна.

Та от одного дня Соля підійшла до дзеркала, що у вітальні. Величезне, у людський

зріст, люстро відображало усе навколо яскравішим, ніж зазвичай, і невимовно вабило.

Соля кружляла перед ним, уявляючи себе у блакитному розшитому перлинками платті... линуци думками в інше життя - в багатство і розкіш.

- Як хочеться, щоб так було насправді! - сказала вона.

- Ти впевнена, що хочеш саме цього? - почувся десь із глибини дзеркала дивний голос. Соля прислухалася, оглянула дзеркало...

- Ти не відповіла... - пролунало... і хтось знову спитав: - Ти впевнена, що хочеш опинитися там, де ти себе уявляєш?

- Так! Хочу! - твердо мовила Соля.

- Ти дуже смілива! - пролунало втішно. - Але знай: тільки-но твоє бажання здійсниться, ти вже ніколи не зможеш повернутися до своїх рідних. А вони тебе дуже люблять, - цей солодкий таємний голос лунав ніби з іншого світу.

- Ну і нехай... Що мені до того?! - заявила Соля.

І ось... після сказаних нею слів у кімнаті закружляла золота віхола. Через її золотий пил дівчинка нічого не бачила... Вона затуляла долонями очі і слухала приємний голос, що закликав іти вперед. І вона йшла, відчуючи, як грузне в піску, як точить спрага, й те, як об її шкіру боляче б'ється пісок.

- Можеш відкрити очі! Віхола стихла, - раптом почула вона. Попереду простелилася безкрая золота пустеля: гори піску, за якими виднівся високий золотий палац.

- Хочу пити! - знесилено мовила Соля, опустившись на коліна.

- І де ж поділася та смілива, рішуча дівчинка, що стояла перед дзеркалом?... - почула вона знайомий голос. Підвелася. Озирнулася...

- Це я тебе кликала. Обережно! Не наступи!

Соля опустила очі й побачила перед собою Білу гадюку.

- А-а-а! - заверещала налякана.

- Не бійсь, моя люба!.. Бачиш, ген попереду височіє палац... Там багато нарядів, іграшок, солодошів... Всього, чого забажаєш! А на подвір'ї бринить джерело. Його прохолодна вода вмить втамує твою спрагу! - сказала гадюка і поповзла до свого палацу. Соля пішла слідом.

Зблизька палац був ще яскравішим і гарнішим. Дівчинка помітила на подвір'ї джерело і кинулася до нього напитись... Смачна вода нагадала їй рідний дім, бо пахла вишневим цвітом.

Разом з білою гадюкою Соля піднімалася сходами в замок.

- О... Розкіш із моїх мрій! - раділа вона.

- Ти можеш все це вважати своїм, - сказала Біла гадюка.

- Як?.. Все, все...

- Так! Все, що належить мені, віднині - і твоє. Адже ти, не замислюючись, обрала багате майбутнє... і мене. Віднині будеш мені за дочку, - промовила холодна господиня замку і поповзла до свого трону.

Чого-чого, а такого Соля не ждала: їй було незвично і неприємно називати гадюку

мамою... Але розкіш була ціннішою, аніж те, що казало їй серце.

Соля з радістю по кілька разів на день вдягала нове, багате вбрання... гралася найгарнішими ляльками... А довкола стояли тарелі з всілякими фруктами, лукумом і шоколадками.

- Мамо, а коли ми відправимось у подорож? - якось дівчинка запитала гадюку.

- Невже тобі нудно зі мною, моя доню?

- Ні... Але ж цікаво дізнатися, що знаходиться далі Золотої пустелі?

- Гаразд, моя люба. Побачиш... Зараз побачиш, - промовила Біла гадюка і, пильно зорячи їй у вічі, засичала: - Засни... Засни... Засни...

...І дівчинка заснула. Вона бачила незвичайний сон: ніби птаха, вона летіла над лісами, морями, горами і долинами... Якась незнана, невидима сила несла її високо над світом, а потім повернула назад - у замок Білої гадюки. Соля прокинулась і захоплено прошепотіла:

- Я бачила дивний сон! Я летіла високо-високо...

- Тобі сподобалось? - запитала Біла гадюка.

- Так, мамо! Але це тільки сон! Це не насправді.

- Насправді - не вийде... Хіба я не казала, що завжди будеш тут? - запитала гадюка.

Минали дні. Радість від багатства і розкоші скоро обернулась гнітючою нудьгою. Дівчинці набридло усе, чого так вона прагла: наряди, іграшки, цукерки... Лише поодинокі сни, які вона бачила з волі володарки, ставали тонкою розрадою у цьому манливому світі... Уві сні вона літала, як ластівка! Та навіть вони не допомагали їй забути маму і тата. Солі хотілось додому.

Біла гадюка дуже сердилася, коли бачила Солю засмученою, заплаканою... Вона була зовсім не схожою на її рідну матусю - добру, лагідну...

Та в якусь мить дівчинка наважилася втекти. Вона покинула замок у надії вибратися із пустелі, що не мала кінця-краю. Золотий пісок прибував, наче в річці вода... Чим більше вона його минала, тим дужче грузла... "Мабуть, мені звідси ніколи не вибратися", - плакала Соля, відчувши, що її поглинає пісок, і вона тоне... Аж раптом її ноги торкнулися дна. Дівчинка зраділа. Вибралася... Та була така втомлена, що і незчулася, як заснула.

Прокинулась від пекучого болю: в її долоню вп'ялася зубами Біла гадюка.

- Відпусти! Мені боляче! - кричала Соля.

Гадюка відпустила, але змусила Солю пообіцяти, що та більш не тікатиме.

Дівчинка пообіцяла. інакше гадюка б не відпустила її живою. Повернувшись у палац, володарка наказала їй йти до джерела і вимити руки, обличчя...

Тільки-но дівчинка опустила руки у джерельну воду, як рана, що лишилась від гадючих зубів, загоїлася... Втома і спрага зникли.

Надалі Соля вдавала, що вона щаслива. Була балакучою і привітною, щоб не розгнівати господиню-гадюку, яка швидко забула про її втечу і задарювала коштовними подарунками.

"Не хочу нового плаття!... І великої балакучої ляльки - не хочу! А цукерки мені так

набридли, що й дивитись на них не можу!" – казала подумки дівчинка...І все ж... одягала розкішне вбрання і посміхалася, щоб не видати свої справжні думки.

– Красунечко моя! Як же тобі личить ця обнова! А лялька... Поглянь яка! Розмовляє, як жива, – промовляла до неї Біла гадюка.

– Гарна лялька! Спасибі, мамо! – відповідала їй Соля, сховавши смуток за посмішкою.

Згодом їй все важче стало його ховати. І вона змушувала себе не думати про дім... А коли наставала ніч, мріяла, щоб їй наснилися тато, мама і сестричка Марта... І так засинала до ранку.

Але сон не снівся без бажання володарки Золотої пустелі.

– Чому мені не сняться сни? – запитала Соля.

– А навіщо? Вночі треба відпочивати! Бачу, ти занудилася, моя дівчинко.

Біла гадюка пильно подивилася їй у вічі і прошептала:

– Засни... Засни... Засни...

І Соломійка заснула... Їй снівся дивовижний сон: що вона піднялась високо-високо над маківками палацу й полинула; пустеля ніби розтала, а вона – летить і милується світом... та смуток не полиша її серця.

– Як дивно... – раптом мовила Соля. – Чому на шляху мені не трапляються птахи? І ніде не видно ані звірів, ані людей... Де вони?

– Вони на іншому боці Землі – у Світі Життя, – пролунало тихо у відповідь, і вона відчула таку світлу, незриму силу, що несе її високо над світом.

– Хто ти? – запитала вона у незримої сили.

– Ти... – пролунало у відповідь.

– Як це? – питала Соля і оглядала себе.

– Я – це ти! А ти – це я – твоє зражене серце... Нарешті ти мене почула!

– Серце? Моє?

– Твоє! – зауважило Соліне серце. – Я так хотіло тебе вберегти від біди! Але ти мене зовсім, не чула, бо переймалася лиш тим, чого у тебе немає...

– Якби ж можна було усе повернути, – заплакала Соля. – Я так скучаю за рідними!

– Не плач! – промовило серце. – Коли ти повернешся в замок і прокинешся – підійди до джерела і прислухайся до його сріблястого голосу.

Сон скінчився... Полинув у простори чарівного небуття.

Соля непомітно вийшла з палацу, і підійшла до джерела. Вона опустила на коліна, зачерпнула долонею води... І почула тихі слова:

Я непросте джерельце ! Вмий лице... Я лину в глибинах Землі,

Бачу скарби – і великі, й малі... Бачу багато цікавих речей...

О, скільки ховає земля від людей!

– Живе джерело! – сплеснувши руками, прошепотіла Соля. Вона раділа й боялася, щоб її не почула гадюка... А джерело бриніло, сміялося і промовляло:

– Не хвилюйся, володарка спить. Я чую, як вона сопе.

– Я така рада, що тебе чую! – промовила Соля й відчула себе трішечки щасливою.

Тепер вона знає, що таке щастя. Щастя – це коли з тобою тато і мама... в домі затишно, тепло, на кухні пахне смачна вечеря, і мама всіх кличе до столу... А вночі, перед тим, як з головою вкриєшся ковдрою, матуся підійде, поцілує... і тихенько промовить: "Спи, моя доню... На добраніч!".

Дівчинка сумно опустила очі і розповіла джерелу про те, як опинилась у Золотій пустелі.

- Не журись! – сказало джерело. – Краще приходь до мене вночі.

- Прийду! Обов'язково прийду! – радо кивнула Соля і побігла до палацу. Не встигла піднятися сходами, як почула:

- Гуляла, моя люба доню?

- Так, мамо! – промовила Соля.

Гадюка бачила її радість. Вона пам'ятала, що занурювала дівчинку в дивний і міцний сон.

- А чи подорожувала ти уві сні? – спитала вона.

- Так! – відповіла Соля.

- І як? Сподобалось? Де була цього разу? Що бачила?

- Я літала над світом... і чула... – недоказала Соля, вмить схаменувшись. Вона ледь не розказала про голос власного серця.

- Що ти чула? Що? – допитувалася гадюка.

- Я чула... як дихає вітер... Як на деревах шепочеться листя... як співають моря, річки і озера...

- А, це добре! – спокійно сказала гадюка. – Усе на світі живе... І дерева... і вітер... і моря...

- А джерело живе? – запитала Соля, з цікавістю поглянувши у вікно.

Володарка знала, що джерело незвичайне, але сказала:

- Авжеж! Воно бринить, тече з-під землі... Та що тут дивного? Ось сновидіння – це справа інша. Якщо захочеш побачити світ, лиш скажи... І це буде... уві сні.

- Добре! – покійно промовила Соля.

Настала ніч. Дівчинка побажала господині "Доброї ночі!" і пішла спати. Гадюка провела її поглядом, а потім вмостилась на шовковій постелі і скоро заснула.

Опівночі Соля тихенько вийшла із замку. Зачувши її кроки, джерело заспівало:

- Тобі треба поспішати! На іншому боці палацу – є двері. Вони позеленіли від часу і стали непомітними за віттям плюща...

- Спасибі тобі, джерело! – прошепотіла щаслива Соля і вже направилася шукати двері... як джерело гукнуло:

- Зажди! Щоб відчинити ті двері, потрібен ключ, який я давно зберігаю у своїх водах.

- Ой! А як же мені його знайти? Надворі ж ніч!

- А ти опусти руку у воду, – підказало джерело.

І Соля опустила руку у прохолодну воду, намацала щось тверде і гладеньке, як шар...

- Здається, я щось знайшла, - сказала вона і дістала велику перлину, що у її руках замерхтіла небесним сяйвом.

- Ця перлина і є ключ! З нею ти зможеш дістатись додому! - зауважило джерело і сказало: - Іди... і не озирайся назад... Інакше - загинеш. Біла гадюка ніколи не пробачає!

- Спасибі тобі, джерельце! Я завжди тебе пам'ятатиму.

Під плющем, на західнім боці палацу, Соля знайшла потайні двері. Перед сяйвом перлини вони заскрипіли, відкрились... І зачинилися, коли дівчинка увійшла. Блакитна перлина осяювала вузький тунель.

Соля йшла, йшла... А потім почула позаду себе тихі приємні голоси.

- Обернися! Вернися назад! - лагідно повторювали ці голоси.

Їй так кортіло озирнутись і поглянути, хто ж то її зове... Та вона пам'ятала засторогу: якщо обернешся - загинеш!

Поступово ці ласкаві голоси обернулися на звіряче гарчання. Солі зробилося страшно. Дуже страшно!

- Ти не дістанешся свого дому! Звідси не повертаються! - чулось позаду. А попереду виднілися горбики невеличких людських кісток.

"Боже мій! Це - діти! Вони загинули, бо так само, як я, хотіли повернутись додому!" - здогадалася дівчинка.

Облишивши думку, що таке може спіткати і її, Соля продовжувала іти... Тремтячими пальчиками вона тримала перлину, притискала її до грудей... І, щоб не боятися, наспівувала пісеньку, яку часто чула від мами:

- Не журися, доню, посміхнися! Світ прекрасний - є у ньому ти! Плескай у долоні, веселися... Всім на радість квітни і рости! Всім на радість квітни і рости!

Сонце зачалося над дубом:

Побіжи стежинкою туди... Усміхнися, доню, моя люба... Світ прекрасний, бо у нім - є ти! Світ прекрасний, бо у нім - є ти!

Шлях був довгим, важким і виснажливим... Настирливі голоси то стихали, то лунали знову... Коли не лишалося сили їм опиратись, Соля затуляла вуха і слухала своє серце.

- Іди вперед! Ти зможеш! - казало їй серце, і вона продовжувала іти.

І ось показалося світло. Промені сонця тоненькою цівочкою вливалися крізь дверну шпарину. Перед сяйвом чарівної перлини двері відчинилися, і дівчинка вийшла назовні.

Вона впізнала знайомі дерева, стежку...

- Я змогла! - раділа Соля.... І раптом відчула щось у своїх черевиках. То був золотий пісок. Вона хотіла вже його витрусити... як він перетворився на дрібненьке насіннячко.

- Ой! - здивувалася Соля і, подумавши про Золоту пустелю, озирнулась назад. Дверей та і самого підземелля наче і не було. Довкола зеленів гай, співали пташки... Від несподіванки дівчинка впустила черевики, і насіннячко висипалося.

Вона не стала його збирати, а побігла стежкою, що вела до рідного дому. Соля була

така щаслива, що й не помітила, як блакитна перлина розтала в повітрі. Насправді ж вона знову опинилась у водах чарівного джерела.

Можливо, із часом дівчинка про все забула б, якби не ці дивні квіти*, що вирости там, де висипалося насіння.

Вони квітували низками рожевих сердечок і своїм ніжним подихом торкалися її щасливого серця, нагадуючи про Золоту пустелю, Білу гадюку, чарівне джерело, блакитну перлину... І про таку жадану – стежку додому.

07.12.16 р.

Світ у глибині шафи

– Один... другий... третій... четвертий... – рахувала Тея будинки, що вишикувались обабіч дороги і утворили довжелезну вулицю. Дівчинка була впевнена, що кожен будинок – живий. Він

радіє, коли в ньому хтось мешкає... А коли лишається порожній – сумує і з часом руйнується...

* Квіти, згадані в казці, існують насправді, вони зветься діцентра, або серцецевіт.

Із-за яблуні в кінці вулиці показався будиночок її бабусі. Після того, як Господь забрав стареньку до себе, він опустів, зажурився... Щоб бабусин будинок не почувався самотнім, Тея приходила, підмітала кімнати, витирала пил з полиць, а також картин, що сумовито дивилися на неї зі стін... витрушувала килимки, а потім вмощувалася на канапі і під цокіт настінного годинника гортала сторінки своїх улюблених книжок. Коли маленька стрілка знаходилася на четвірці, а велика – на дванадцяти, дівчинка йшла додому. Так було б і цього разу, якби не пролунав тріскіт у сусідній кімнаті: "Трісь! Трісь-трісь!".

– Що це? – схаменулась вона, квапливо йдучи туди... І, не помітивши, що то проломилась підлога, упала вниз.

– Ой! – вигукнула і збагнула, що опинилася у якійсь іншій розкішній кімнаті.

Світло кришталевої люстри огортало зелені оксамитові стіни. Поряд на одній велетенській нозі стояв стіл, довкола нього стояли високі стільці...

– Диво! Справжнісіньке диво! – сплеснула в долоні Тея. – Невже ця кімната була під бабусиним будинком завжди? – дивувалась вона. І, помітивши далі ледь приховану від саяйва шафу, відчула, як щось поманило її підійти. Дівчинка підійшла, відчинила дверцята і побачила черевички. Оздоблені зеленим бісером і золотою вишивкою, вони були саме на неї.

– Які гарненькі! Легкі, мов пір'їнки!

Тільки вона це сказала, як піднялась у повітря.

– Ох! Та що ж це таке! Що відбувається? – Тея дивилася вниз, аж раптом почула два тонесенькі голосочки. Прислухалася і збагнула, що це черевички розмовляють.

– Нарешті нас помітили і взули, – озвався правий черевичок.

– Мерщій нагору! – промовив до нього лівий і додав: – Мені давно кортить подивитися, що це за будинок?

- Ні. Потерпи, - спиняв його правий, - бо нам треба врятувати Малюша!

Тея дивилася на черевички, слухала їх пискляві голосочки і думала:

"Невже це насправді?". А черевички все розмовляли, сперечались...

- Та годі вам... Тихше! - не витримала Тея. Черевики затихли, а тоді в один голос промовили:

- Вітаємо тебе! Ми давно чекали, щоб нас помітив хтось із людей. Ми з Лісочудовії!

- Яка ще Лісочудовія? Я знайшла вас у шафі!

- Авжеж! Але ця шафа насправді - не шафа, а вхід до славетної Лісочудовії, - зауважили черевички. - Треба поспішати, щоб допомогти Малюшу вибратися з болота, - сказали і опустили дівчинку на підлогу.

Шафа була просторою. Тея відкрила її дверцята та тільки-но туди ступила, як задня стінка закрипіла, впала і зникла... Дівчинка опинилася просто посеред лісу - між двох велетенських дубів. Не встигла вона й ахнути, як черевички підняли її над землею і понесли. Перед очима мелькали кущі, віковічні дерева, а потім повіяло сирістю. Попереду, ніби велетенське драконяче око, зеленіло болото... Раптом почулося, як хтось плаче.

Черевички майнули, здійнявши Тею над болотом, і вона помітила хлопчика, що борсався у зеленій багнюці. Дівчинка схопила його за руку, і він за мить опинився на березі. Хлопчик був такий худорлявий, маленький... Білявий і схожий на пухнасту білу кульбабу через своє довгеньке волосся.

Він дивився на свою рятувальницю і радів.

- Мене зовуть Тея! А ти, певно, Малюш?

- Ага! - кивнув білявий хлопчик і побіг до струмка, що протікав поблизу болота. Там він вмився, виправ одяг, який розстелив на сонці...

- Я допоможу тобі дістатись додому, - сказала Тея.

- Допоможеш?

- Авжеж! Скажи тільки, де твій дім?

- А я... Не знаю! - розгубився він, оглядаючись на всі боки.

- І як ти, такий маленький... один вирушив до лісу?

- А я живу в лісі!

- Живеш?

"Оце й так! Куди ж направлятися? - роздумувала дівчинка. - Цей ліс - він такий величезний!".

Малюш якийсь час уважно спостерігав за Теею, а потім сказав:

- Треба піднятися над деревами, і тоді я впізнаю мій дім.

- Над деревами? - здивувалася Тея.

- Так! Над деревами...

- Ха-ха-ха! - засміялася Тея. - А ти хоч раз піднімався вище дерев?

- Чого смієшся? Я б і сам піднявся і відшукав свій дім, якби не мій обпалений чуб, - нахнюпився Малюш.

- Що? - ще дужче розсміялася Тея.

- А ось що! Дивись... - сказав він і потрусив головою. Його волосся розпушилося, як на кульбабі пух, і він піднявся в повітря... Але тут же упав на землю.

- Бачиш! Якби я слухався старших і не бавився під час блискавки, то моє волосся було б непошкодженим... Воно б підняло мене вгору так високо... і я б опинився над лісом... і стрибав з дерева на дерево, з гілки на гілку - як білка.

- Вибач! - зі співчуттям промовила Тея і почула знайомі пискляві голоси.

- Хлопчика краще взяти на руки, - промовив до неї лівий черевичок.

- А можливо, не на руки, а за руку... - поправив його правий.

- Яка різниця? - сказав лівий?

- Ой! Які незвичайні у тебе черевички! - вигукнув Малюш і сам узяв Тею за руку.

Черевички відірвалися від землі і підняли їх вище дерев.

- Он! Он мій дім, - вигукнув хлопчик, помітивши найкучерявішу, найзеленішу верхівку дуба.

- Не розумію... Де ти його побачив?

- Он... Його листя зелене-зелене... яскраве-яскраве... Бачиш?

- Так то ж дерево... Дуб!

- Сама ти, як дуб! То мій дім! - радо мовив Малюш.

І тут черевички прискорили хід, виблискуючи зеленими намистинками, понеслися над духмяним верхів'ям лісу - до найяскравішого дуба, що вирізнявся серед дубів... І невдовзі опустилися біля його підніжжя.

- Я вдома! - радо вигукнув Малюш і, обхопивши своїми маленькими руками стовбур могутнього дерева, притулився до нього щокою.

А потім з дупла, що чорніло вгорі, з'явилося дві біляві голови, а потім ще... дві маленькі.

- Наш Малюш повернувся! Наш Малюш вдома! - пролунало на весь ліс... І за мить всі, хто був у тому дуплі, опустились на землю. Це була Малюшева родина: тато, мама, а також дві його старші сестри-близнючки. Усі вони були у тканому білому одязі... в кожного спереду нашіта велика кишеня... Такі ж худорляві, невеличкі... з довгеньким білим волоссям... і дуже схожі на Малюша. Коли вони трусили головою, волосся розпушувалося, і вони здіймалися у повітря.

- І де ж ти був, наш ріднесенький! Ми шукали... шукали... і не знали, що й думати... - промовляли тато і мама. А його сестри з цікавістю дивились на Тею і чекали, коли ж він скаже, хто вона така...

Тея була помітно більша за них, кругловида, рум'яна...

- Це Тея! - промовив Малюш. - Вона врятувала мене - витягла з болота, що ген-ген... за двома найстарішими дубами... - зауважив він і додав: - Я більше ніколи не буду бавитися під час грози!

- Спасибі тобі, добра дівчинко! - вклонилися Теї батьки Малюша.

- А ми, - сказали його сестри, - вже думали, що нашого молодшого брата спопелила блискавка.

- Ет ні! - випроставши плечі, сказав Малюш. - Хоча вона обпалила мені чуб! І

тепер... Я не можу літати. – сказав він і заплакав.

– Чуб, синку... відросте! – обійняв його татко і сказав: – Головне, що ти з нами. І до того ж... у тебе завтра день народження... Пам'ятаєш?

– Так! Як можна таке забути?

Всі, хто жив по-сусідству, теж жили в дуплах. Вони зачули голос Малюша, поприлітали... стали обіймати й розпитувати...

За якісь хвилини звістка, що Малюш знайшовся, дійшла й до його дідуса і бабусі, що жили у сухому дубі на пагорбі.

– А хто це з тобою? – поцікавилися вони, поглянувши на Тею. А потім, коли Малюш усе розповів, вклонилися їй і подякували.

– Я була в будинку моєї бабусі, – розповідала дівчинка. – А потім... крізь дірку в підлозі звалилася вниз і опинилась у невідомій розкішній кімнаті. Там була шафа, а в ній черевички... Ось ці! – і показала на черевички.

Дідусь і бабуся так само, як і всі ці білявчики, були цікаві, худорлявенькі... Допитливі, чемні... і милі...

Тея знала, що люди бувають різні: по-різному виглядають, поводяться, думають... Але ці... Вони якісь інакші і дуже дивні.

Де таке видано, щоб люди жили у дуплі? Хоча... там і справді виявилось тепло й затишно.

Так! Тея там побувала! Їй не важко було це зробити. Адже на ній чарівні черевички... і вона з легкістю потрапила у дупло. Там було три кімнати, а також кухня, де на сонячному камені, як на плиті, запікалися фрукти, смажилося насіння та горішки. Цей камінь не був надто гарячий... А тільки теплий. І, як казали білявчики, завжди застається таким.

Мама готувала вечерю. Сестри Малюша, Іні та Ані, їй допомагали. А татко відправився до озера – набрати води і нарвати трави, щоб притрусити підлогу.

– А скільки років тобі виповниться завтра? – у Малюша запитала Тея.

– Дванадцять!

– Дванадцять років? – перепитала вона і сказала: – От жартівник! Це мені дванадцять років, а тобі, певно, п'ять? Більше тобі не даси.

– Що? Як це не даси? Мені дванадцять! Дванадцять... десятиліть, – уточнив Малюш.

– Ну і сказав! – пирснула Тея.

– Не віриш? – образився Малюш і промовив: – У Лісочудовії є такі довгожителі, що й не пам'ятають, скільки їм літ. Вони кажуть, що життя покидає тільки тих, хто перестає робити добрі справи і мріяти. Та серед наших таких я не знаю, – зазначив Малюш. – А знаєш, – промовив він поважно і впевнено, – що моїм дідусеві й бабусі давно за двісті десятиліть, а татові випов-

нилося дев'яносто... десятиліть, а мамі – на десять менше... А не віриш – запитай їх.

– Так і є! Малюш каже правду, – засвідчила мама, коли Тея запитала її про це.

"Все ясно! Це – інший світ... – подумала Тея. – Жаль, що я народилась не тут... Якби було так, моя бабуся була б зараз зі мною. Їй було вісімдесят, коли вона відправилась

на небеса... І, як запевняли мама з татом, бабусенька прожила довге і щасливе життя..." - так роздумувала дівчинка, знаходячись в середині величезного дуба.

Настав вечір. Розкинувшись на м'якій канапі, Тея й не зчулася, як заснула. Коли мама гукнула усіх вечеряти, Малюш не став її будити. А лиш тихесенько вкрив плюшевим пледом.

- А Теї - дванадцять років! - зазначив він за столом.

- Невже? - здивувався тато і, подивившись на своїх дітлахів, сказав: - Коли вам було стільки, ви були значно меншими.

- Воно так, бо Тея - земна дівчинка, - озвалась його дружина. У батьків Малюша такі кумедні імена: тата звать Груш, а маму - Шуня.

- У Теї незвичайні черевички. Завдяки їм вона може здійматися у повітря, як і ми, - мовила Шуня й продовжила: - Ці черевички завжди перебували на одній лісовій галявині, на одному і тому ж місці... І скільки б їх звідти не брали - вони все одно туди поверталися. Шкода, що на жителів Лісочудовії вони завеликі, - зауважила Шуня. І згадала, як колись у дитинстві знайшла на галявині черевички і принесла додому. Але хто б їх не міряв, усім вони були не в пору.

Лісочудовці і не здогадувалися про те, що ці черевички робляться чарівними, коли їх взувають звичайнісінькі земні люди, а вірніше - діти. І не якісь, а чуйні, щирі... Які знайдуть їх одного разу в шафі, в той час, коли мешканцям Лісочудовії знадобиться допомога. Лісочудовці - вони ж, як і ми, бувають необережними та необачними.

Вночі Тея міцно спала.

Над ранок вона прокинулась. Їй дуже хотілося їсти, і вона тихенько пішла на кухню. На столі були запечені яблука.

- Певно, їх залишили для мене! - зраділа вона.

Вона їла, дивилася у вікно й збагнула, що настав новий день, і сьогодні у Малюша - день народження.

"Що ж йому подарувати?" - міркувала дівчинка і раптом почула, що він прокинувся.

- Доброго ранку! Доброго ранку! - линув будинком його веселий голос. Першими Малюша привітали тато і мама.

- 3 днем народження, синку! 3 днем народження, дорогий!

- 3 днем народження, братику! - поздоровили його сестрички і подарували великий яскравий малюнок, на якому була зображена зелена Лісочудовія.

Аж раптом почувся стук: хтось завітав. Це були дідусь і бабуса.

- 3 днем народження, онучку! - обіймали вони Малюша. - Ось... тобі від нас подарунок! Він - живий! - зауважив дідусь, дістаючи зі своєї великої кишені веселого щиглика. Той відразу полюбив іменинника - сів йому на плече та заспівав.

Тея теж привітала Малюша:

- 3 днем народження, друже! - сказала вона і заспівала пісеньку. Однак... їй так хотілося щось йому подарувати... залишити на згадку...

І вона згадала про одну річ. Про невеличкий біленький камінчик з дірочкою посередині, котрий на ниточці висів у неї на шиї.

- Ось, візьми! Його я знайшла біля моря, він щасливий, бо з дірочкою.
- Ой... Дякую! Такого камінчика немає ні в кого! - радо вигукнув хлопчик.

Невдовзі до Малюша поприходили друзі. Мама Шуня накрила святковий стіл. Там були запечені сливи, яблука, груші, цукати, пелюстки в цукрі, смачний малиновий чай, смажені горішки ліщини, насіння шишок і, звичайно ж, торт - великий і такий смачний. На ньому було так багато свічок! І Малюш їх задув... Усі сто двадцять! Щоправда, не в одну мить.

Щасливий Малюш сміявся, плескав у долоні від радості. А його друзі - такі ж веселі, худорляві, біленькі - трусили своїми білявими голівками, їхнє

волосся розпушувалося, і вони піднімались в повітря. Нагадуючи білу кульбабу, вони кружляли над галявинами, потім здійнялися вище дубів і стрибали з дерева на дерево, з гілки на гілку.

- І я б так кружляв, якби не мій обпалений чуб... - журився Малюш, стежачи за ними.

- Не сумуй, синку! - втішав його тато, а потім дістав з кишені квітку дикої мальви і подав Малюшеві.

- Спасибі, татку!

- Зажди дякувати, у мене є ще щось... - сказав тато Груш і дістав з кишені невеличку пляшечку з пилком мальви. - Цей пилочок цілющий! А що як припудрити ним твого чуба?

Малюш відкрив пляшечку. Після того, як він припорошив собі чуб, той миттєво відріс.

- Яка радість! Мій чуб виріс! - вигукнув він і потрусив головою. Волосся піднялось, розпушилося... і він відірвався від землі. - Я знову літаю! Дивіться! - кричав щасливий Малюш.

- Ух! У-хо-хо... - зачали подих дуби, задивившись на веселого хлопчика. Як білка, він стрибав з гілки на гілку... І ніхто не міг його наздогнати. Звісно, Тея зуміла б, але їй так подобалося сидіти на галявині і просто спостерігати.

- Мерщій до нас! - кликав її Малюш. - Закружляймо, як парашутики!

- Як парашутики! - повторювали за ним і летіли слідом сестри Іні та Ані.

"Всі діти - і великі, і малі - люблять пустувати. Але як таким вчитися в школі? Певно, у них в щоденнику ціла купа зауважень", - подумала Тея і, коли вони опустилися, запитала:

- А в Лісочудовії є школа?

- Ні! А що це?

- Школа - це такий собі дім, де вчать різним наукам.

- А ми і так все знаємо! Вміємо і читати, і писати - від самого народження, - сказали білявчики.

- Мабуть, вас навчила мама? Чи тато...

- Ні... Ми такими народилися. Всі лісочудовці такими народжуються! Почувши це,

Тея так здивувалась, що й розгубилася... А потім замислилася.

Звісно... Їй теж хотілося так само, від самого народження, знати усе на світі! Тоді було багато б вільного часу, не треба готуватися до уроків... Та і взагалі... Якщо було б так, то вона б не ходила до школи. Бо навіщо тоді школа?

Та все ж... Тея народилася в іншому світі, де все треба пізнавати, вчитися, запам'ятовувати... Читати книжки, уважно слухати вчителів і батьків.

- А я... - озвався Малюш, пригадавши, - якимось чув від бабусі, що десь там, за межею Лісочудовії, діти постійно навчаються.

- Так і є, якщо не зважати на канікули, - мовила Тея і, подумавши про літні, осінні, а потім і зимові канікули, поглянула на зелене листя дубів.

- А в Лісочудовії буває зима? - запитала вона.

- Аякже! Вона приходить слідом за осінню. Сніжна, казкова! - відповів Малюш і дістав зі своєї великої кишені срібну ложечку.

- Ось... дивись! - сказав він.

Ця ложечка була не проста... На її круглій сріблястій поверхні, як у дзеркальці, відображались весна, літо, осінь і, звичайно ж, зима. Тея дивилася в ложечку і бачила простори Лісочудовії, що були чарівні і білі від снігу. Під сніжними шапками дуби здавалися ще могутнішими, ще гарнішими...

- Чого-чого, а такого я ніколи не бачила! - дивувалася Тея, з усіх боків оглядаючи ложечку. - Звідки вона в тебе?

- Я якимось випадково знайшов її у воронячому гнізді, що на будинку дідуса і бабусі. Вони були такі раді, що ложечка знайшлася, і дозволили, щоб я її залишив собі.

Діти слухали Малюша. Пригадували зиму, розглядали, передаючи одне одному чарівну ложечку... і не помітили, як до них підійшла мама Малюша. У її руках була парасолька. Легка і яскрава.

- А це тобі, синку, дарунок від мене, - сказала вона. - Щоб ти ніколи не мок під дощем.

- Це найгарніша парасолька у світі! Спасибі мамо! - обійняв матусю Малюш.

Непомітно... серед пишних дубів, серед пташиних пісень і духмяного лісового вітру спливав день.

Діти бавилися на бузковій галявині. Її так називали через величезний кущ бузку, що квітував сизими пишними гронами від весни і до пізньої осені. Цей бузок був дуже незвичайним. Бо у його вітах можна було розгледіти веселу зелену дівчину, яка, здається, і є цим бузковим кущем. Вона розважала дітлахів - по черзі вкривала їх своїми руками-вітами, і вони зникали. А потім - з'являлися знову.

Тея також зникла. А насправді вона весело і негадано перетворилася на малесеньку квіточку бузку... Це тривало лише одну мить!

- А я була квіточкою... - сказала Тея.

- І я також був квіточкою... - промовив Малюш.

- І я... І я! - озивалися близнюки Іні та Ані.

- І я!... І я!... І я!... - весело підхопили інші діти.

Діти Лісочудовії дуже любили бузкову галявину і зелену дівчину, яку помічали серед бузкових суцвіть.

- Це вам на радість! - сказала вона, і діти впізнали її зелену посмішку, а за мить у Малюша, у Теї й інших дітлахів у долоні з'явилась малесенька квіточка бузку. - Загадайте бажання! - промовила зелена дівчина. - Лише одне велике бажання... - сказала вона і зникла - чарівно розтала у рясних бузкових вітах.

Так було завжди. День народження - день особливий!

Діти вирушили додому - кожен з чарівною квіточкою. Вони не шуміли, не кричали... Напроти. Були замріяні, розмірковуючи: яке б загадати бажання? Іні та Ані відстали від гурту. Вони чекали Тею і Малюша, які й досі стояли біля бузку.

- А я вже придумав, що загадати! - сказав Малюш. І чомусь саме в цю мить Тея згадала, що їй давно пора бути вдома! Їй треба поспішати! Скоро настане вечір, а за ним - ніч. Але якщо вона вирушить зараз, то не попрощається з татом і мамою Малюша, з його дідусем і бабусею.

- А я загадаю бажання потім, - сказала вона, - бо мені час вертатись додому! Та спершу я хочу попрощатися з твоєю родиною.

- Тоді мерщій! Летимо! - вигукнув Малюш, піднявся в повітря і пострибав по вершечках дубів. Іні та Ані помчали за ним, наздоганяючи... І Тея - теж... Чарівні черевички несли її над стежками, кущами й деревами - до святкового столу, що на галявині.

Там було ще багато всякої смакоти. Мама, тато, дідусь і бабуся, а також гості, що ще не встигли порозходитися, про щось гомоніли і пили чай.

- Прощайте! Мені час додому! - мовила Тея, по черзі обійнявши їх всіх.

- Зажди! Я тебе проведу! - гукнув Малюш.

Мешканцям Лісочудовії дуже сподобалась ця земна дівчинка...

- Не забувай нас! Щастя тобі, Тее! - з легким смутком промовляли вони на прощання.

На Лісочудовію опустився вечір. Сонце томливо котилось за обрій, таємничо розсипаючи між дубів прощальні багряні промені. Тея поспішала. Чарівні черевички несли її над похмурими лісовими стежками. Малюш не відставав - линув поряд.

- Стривай! - раптом вигукнув. Зупинився, дістав зі своєї великої кишені жолудь і подав його Теї. - На! Це тобі на згадку!

- Спасибі, друже! - сказала дівчинка і помітила на жолуді дірочку. Якийсь із жучків пробуравив його наскрізь. - А ти бачив? Цей жолудь - щасливий! Його можна нанизати на ниточку... й носити на шиї...

- Авжеж! - весело сказав хлопчик і вмить витягнув зі своєї білої свитки нитку. - Ось, бери! Вона слугуватиме довго, - зауважив він. - Прощай, Тее! Бажаю тобі великого щастя!

Сказавши це, Малюш струснув головою і, коли його волосся розпушилось, здійнявся у повітря.

- Ти ж не забудь загадати бажання! - нагадав він їй, а сам розкрив долоньку і підкинув свою квіточку високо в небо.

Бузкову, маленьку... її підхопив переднічний вітерець і поніс над задумливим лісом. Малюш все далі стрибав по верхівках дерев і вже невдовзі був вдома.

- Який хороший друг! Цікаво, чи ми ще зустрінемося? - вимовила дівчинка.

- Зустрінетесь! Якщо залишишся тут, у Лісочудовії, - тихо озвались дуби. А за ними кущі і трава.

- Лісочудовія, Лісочудовія - зелений рай!

Теє, не вагайся - з нами залишайся, - промовляли вони.

- Ні, - відповіла дівчинка. - Я не можу залишитись! Вдома мене чекають мама і тато... Але я повернуся... - сказала вона.

- Ні, Теє... Ми є свідки...

Ти не повернешся... Хоч квітка, Що ти тримаєш шанобливо, Здійснити може це бажання.

Один лиш раз... Одне бажання... - видихнули дуби і сказали:

- Квіточка, яку ти тримаєш в руці, - особлива, вона не зів'яне доти, доки ти не загадаєш бажання.

Довкола скоро стемніло.

- Як же тепер я знайду те місце, де ростуть два старезні дуби? - розхвилювалася Тея, - Адже там - шафа... І кімната...

- Не хвилюйся! - озвались її черевички і, вдарившись один об один, засяяли, як два зелені ліхтарики.

- Ой! Ви так яскраво сяєте! - раділа дівчинка.

- Сяємо! Ми ж чарівні! - мовили черевички.

Тея більше не боялася темного лісу. Смарагдові черевички осяювали шлях і несли до заповітного місця.

І ось... попереду показалися два велетенські дуби. Ті ж самі... Між них дівчинка побачила маленьку сяючу цятку... Вона ставала все більшою і яскравішою.

Поки Тея дивилася на неї - дуби зникли, а її черевички перестали світитися. Довкола зробилось дуже темно. І раптом перед очима виникла сяюча смужка.

- Здається, я знову опинилася в шафі, - сказала дівчинка, коли крізь щілину дверцят побачила світло від кришталевої люстри.

Зраділа і вийшла із шафи. Посеред кімнати так само - на одній товстелезній нозі - стояв стіл, навкруг нього дружнім хороводом вишикувалися стільці... Тея підійшла і сіла на один із них. Але сидіти одній за таким великим столом виявилось зовсім нецікаво. Вона підвелася, поставила стілець на місце і враз помітила на підлозі свої кросівки: один лежав посеред кімнати, інший - в кутку.

- Не хочу перевзуватися! - сказала вона і відвела від них погляд.

І тут... щось негадане і незриме їй дало зрозуміти, що черевички їй не належать, і вона повинна негайно роззутися.

Ох... як же не хотілося дівчинці їх скидати! Та все ж...

Після того, як вона це зробила, гарненькі смарагдові черевички самі стали в шафу.

Тея причинила дверцята. Та, коли обернулась... То... ні великого круглого стола зі стільцями, ані люстри, ні оксамитових стін та і самої загадкової кімнати наче і не було. Навколо стояли їй знайомі з дитинства бабусині меблі... А на підлозі лежали її кросівки: один – посеред кімнати, інший – в кутку.

Стрілки настінного годинника злічували час – маленька була на трійці, а велика – на п'ятірці. В кімнаті було світло і затишно, а за вікном сяяло сонце.

– Невже минуло лиш кілька годин? – сплеснула долонями Тея і підійшла до годинника – перевірити, чи він справний. – Цокає! Цок-цок-цок, – повторила за ним. – Невже мені все привиділося? – промовила вона до себе і зайшла у сусідню кімнату.

– Так і є! У підлозі величезна діра! – вигукнула Тея і, вдивляючись в її темний отвір, задумалась. Насправді усе це трапилося з нею чи ні?

Напевно б дівчинка там стояла і досі, якби не квіточка чарівного бузку.

Згадавши про неї, Тея поглянула у свої вологі долоні.

У них нічогісінько не було.

– Привиділося... Все чисто привиділося! – розчаровано зітхнула і підійшла до вікна. На підвіконні лежало і виблискувало кругленьке дзеркальце, яке вона колись шукала і не ніяк не могла знайти. – Так ось де воно! – зраділа Тея і вже хотіла покласти його до кишені, як помітила у ній жолудь, полотняну нитку і квіточку бузку.

– Ні! Таки ж не привиділось! – сказала і обережно взяла пальчиками сизу квіточку. – Бажання... Лише одне бажання... – звучали в думках, наче відлуння, слова.

– Що ж загадати? Іграшки в мене є... В школі все добре... Друзів багато... – роздумувала дівчинка... І тут вона пригадала Малюша і всіх жителів Лісочудовії, яким було так багато літ.

Звісно, Теї дуже хотілось ще хоча б один раз потрапити у Лісочудовію.

Але, загадавши таке, вона залишиться там назавжди.

– Одне бажання... Лише одне... Що ж загадати? – повторювала вона. А потім поглянула на комод, де стояв портрет її бабусі... – Як прикро, що

люди старіють і помирають. Хоча... Так! Так! Я знаю, що загадати! – щасливо вигукнула Тея і легенько доторкнулась вустами чарівної квіточки.

– Хочу, щоб люди ніколи не переставали робити добрі справи і мріяти!

Так... Дівчинка промовила ці слова. Їй хотілось, щоб всі жили довгодовго... Так само, як і мешканці Лісочудовії. Бо саме таким було її найбільше бажання.

На годиннику була четверта година. Тея поклала квіточку між сторінок своєї улюбленої книжки. А потім дістала з кишені дірчавий жолудь, що подарував їй Малюш, ниточку... Зробила підвіску. І, надівши її, вирушила додому.

15.09.16 р.

Завжди вибачайся і вибачай

В одному казковому місті жила стара чаклунка. Вона була дуже самотньою. Ніхто до неї не приходив, не телефонував... Хоча колись було все інакше. Тоді була вона

юною, веселою і мала

чарівний голос. Її спів линув чарівним відлунням по місту. Один молодий поет почув його, закохався... Він запропонував красуні "руку і серце", і вони одружилися.

...Та з роками ласкава дівчина зробилась холодною. Вона й забула, коли востаннє посміхалася, говорила приємні слова, прибиралася в домі і готувала для коханого вечерю. Цілими днями вона лежала на канапі та читала підручники з магії. Чоловік це бачив. Сам прибирався в домі, готував їжу, був люблячим і уважним. Але що б не зробив він, що б не купив – їй не подобалося.

Минали роки. Дружина робилася все сварливішою, все прискіпливішою... Чоловік не витримав і покинув її, відправившись у омріяну кругосвітню подорож.

Ніхто не міг догодити чаклунці – ні родичі, ні сусіди. А сталося все через те, що з малку вона на всіх ображалася і нікого не вибачала. Так тривало завжди. За своє довге життя чаклунка нікого жодного разу не простила.

Напевно, вона і не вміла прощати... так само, як і вибачатись за те, що мала необережність і сама когось ненавмисно образити.

Чаклунка сумувала. Одна жила у маєтку, що дістався їй від прабабці... і вже й не пам'ятала, як давно в її домі з'являлися гості.

Та ось... одного дня хтось-таки прийшов до її порогу.

- Шер-шур-шор, – почулося від вхідних дверей.

- Невже про мене згадали? – зраділа вона й пішла відкрити.

Тільки-но відчинила двері, як до будинку вбігла величезна вухата миша.

- Куди!.. Куди!.. Геть, бридке створіння! – кричала чаклунка. Але миша не зважала – бігала кімнатами, ніби хазяйка.

- Та я... Та я тебе... перетворю зараз на попіл! – вигукнула бабця і вимовила заклинання: – Ні-за-що, ні-ко-ли, грин-жоли, ба-на-бу-ра, бджо-ли!

Дивиться, а миша не перетворюється на попіл. Сидить і уважно слухає, що то за слова вона каже.

- Ні-за-що, ні-ко-ли, грин-жоли, ба-на-бу-ра, бджо-ли! Ні-за-що, ні-ко-ли, грин-жоли, ба-на-бу-ра, бджо-ли! – повторювала стара, але на мишу це ніяк не діяло.

Схопила тоді вона швабру. І, намагаючись дістати мишу, почала лупцювати нею об підлогу. Гупала, та марно. Тільки втомилась.

- Та ну тебе! – глянула сердито на мишу і лягла – перепочити. Крізь сон чаклунка відчувала, як хтось тихесенько лоскоче їй п'яти, піднімається все вище, вище... По спині, потім по руці і вмощується на грудях. Приємне тепло нагадало старій її дитинство.

- Невже я... ця маленька дівчинка, що зловила сонячний промінь і пригорнула до себе, – прошепотіла вона крізь сон. Потім відкрила очі і побачила мишу, що, скрутившись калачиком, солодко спала у неї на грудях.

- А-а-а-а! – заверещала стара. – Без запрошення вбігла... Ще й спиш на мені!?! Геть, нахабо! – вигукнула, схопила віник і мерщій за мишею, що стрибонула на підлогу і сховалась за шафу. – От... дістану й дам патериці! – приказувала чаклунка, шурхаючи віником за шафою... А тоді знов промовила заклинання (хотіла перетворити мишу на

сміття). – Ні-за-що, ніко-ли, грин-жоли, ба-на-бу-ра, бджо-ли! – повторювала вона і не розуміла, чому не діють чари?

Дістала тоді стара із шафи товстелезну книгу, відкрила її...

– Авжеж... Все роблю вірно! За інструкцією, – упевнилась і закрила книгу. – Що ж діється сьогодні? – не розуміла. А потім вирішила, що їй необхідно набратися сил – тобто поспати.

Їй це вдалося. Миша тихенько сиділа за шафою.

Відтоді миша не часто з'являлася чаклунці на очі. Іноді вибігала з-за шафи, чим дуже її дратувала.

"Чому не діє заклинання? Можливо, щось інше спробувати начаклувати?" – розмірковувала стара.

– Хочу полуничного морозива... З'явись! – вигукнула і звично промовила: – Ні-за-що, ні-ко-ли, грин-жоли, ба-на-бу-ра, бджо-ли!

Перед нею на круглому столику з'явилася креманка з полуничним морозивом.

– О! Вийшло! – зраділа чаклунка. – Щоб ще... А якщо романтичну вечерю?! – і після сказаного нею заклинання на столику з'явилися свічки, кава, цукерки, фрукти... Напроти за столиком сидів молодий красень.

– Що ж... І це вийшло! – грайливо промовила стара, зовсім забувши про свій вік.

– Бабусю, ви так схожа на мою сусідку! – промовив красунчик, сьорбаючи каву.

– Оце й так... Оце наворожила! Він же мені в онуки годиться! – ніяковіла стара. – Зникни, юначе, туди, звідки з'явився, – сказала, і молодик розтав у повітрі.

Миша все це бачила. Визирала з-за шафи, сміялась...

– Зараз ти в мене посмієшся... Ось візьму і оберну тебе на якусь гидоту! Ні-за-що, ні-ко-ли, грин-жоли, ба-на-бу-ра, бджо-ли! – вигукнула...

Але на мишу це знов не подіяло. Чаклунка сердилася. Тупотіла ногами... Кричала... І, охрипши, заспокоїлась.

Миша продовжувала жити в будинку. Зазвичай вона тихо сиділа за шафою. І лиш тоді, як чаклунка засне, могла пробігтись кімнатами, щоб знайти щось поїсти.

Якось уночі вона почула, як стара розмовляє сама з собою, і вилізла із-за шафи.

– Як тяжко бути одній-однісінькій! Всі мене покинули... – повторювала бабця, а потім побачила мишу, що стала помітною на тлі місячного світла, що лилось у вікно.

– Ти?... Скільки разів я тебе проганяла і хотіла перетворити на щось гидке... А ти так і лишаєшся зі мною, – озвалася вона до миші, а потім важко сказала: – Вибач!

Чаклунка сказала це вперше у своєму житті. Їй було дуже прикро та самотньо.

– Та не журись! – сказала миша.

– Ха! Ха-ха... Здається, я потроху божеволію! – істерично зареготала стара.

– Та, ні... – промовила миша. – Людська мова мені відома давно. Я не завжди була такою, якою ти мене бачиш. Колись я була вродливою панною. І вміла так само, як і ти, чаклувати. О, скількох людей я обернула на мишей!

– Ха-ха-ха! – ще дужче сміялась чаклунка і, нахилившись до миші, сказала: – Коли ти така... То як же так сталося, що ти перетворилась на мишу?

- Я й сама довго не могла цього зрозуміти... - озвалася миша і повідала їй свою невеселу історію. - Від самого малечку мене ображали. І я... нікого не вибачала. Навіть тих, хто просив потім пробачення. Щоб як слід всім помститись, я стала чаклункою! Я те і знала, що перетворювала неприємних мені людей на всяку бридоту. Та одного разу коли хотіла обернути на мишу зухвалого листоношу, стала нею сама. Ось так! Більше ста років бігала я вулицями міста... І врешті вирішила навідатись до свого маєтку, де прожила все людське життя.

- Стривай-но... Стривай... - промовила чаклунка і, подивившись дивно на мишу, спитала: - Невже ти хочеш сказати, що являєшся моєю прабабцею?

- Саме так! Я твоя прабабуся! Та, що дивним чином зникла.

- Оце так пригода! Дивно. Досить дивно... - зауважила чаклунка. Тепер вона зрозуміла, чому на мишу не діяло заклинання. Адже вона її родичка. І до того ж - відьма! Принаймні, була нею, поки не перетворилась на мишу.

Від такої новини у чаклунки запаморочилася голова. Кілька днів вона не пила і не їла... І несподівано для себе збагнула, що сама винна в тому, що залишилася зовсім одна.

Не варто довкола бачити тільки погане! Життя - воно таке мінливе, невпинне, сповнене всіляких несподіванок і чудес!

Вже наступного тижня в оселі старої чаклунки з'явилися гості. Завітали родичі, знайомі, сусіди та друзі зі своїми онучатами.

Сміх і радість обігріли холодне чаклунчине серце... І вона зареклася більше не чаклувати.

Відтоді вона прожила у мирі і злагоді багато щасливих літ... І одного дня, коли її земне життя добігло кінця, опинилася на небесах.

...А миша живе і досі.

16.09.16 р.

Пізня квітка

На клумбі, серед парку, росте кущ троянд. Все літо він радував усіх духмяними білими квітами.

- Як добре бути квіткою! - розпускаючись, промовляли троянди.

Одні - оцвіталися. Інші - розквітали... Навіть тоді, коли настала осінь - на кущеві було багато пишних бутонів.

- Ну от... І літа наче й не було! - казали троянди, бачачи, як жовтіють клени, і йдуть дощі.

- Ви тільки погляньте, яке зажурене небо! Йому все важче втриматися від сліз, - промовила найбільша квітка.

- Небо не хоче, щоб ми оцвіталися. Адже ми - останні... Відквітнемо - і настане зима, - озвалася інша.

- Не плач, дороге небо! Ми щасливі... Бо, як і ти, живемо не для себе, - мовили

троянди і помітили поміж свого листя один нерозквітлий бутон.

- Це ж треба! А з нього, напевно, розпустилася б гарна квітка.

Несмілий трояндовий бутон чув ці слова і не знав, що й думати... Адже йому так хотілось розквітнути.

Минала осінь. Сонячних днів ставало все менше. Ночі робилися довшими та холоднішими... Минув тиждень... другий... І осінній вітер розвіяв пелюстки цих розкішних троянд.

- Прощайте! - промовив до них нерозквітлий бутон.

І хоча він значно виріс, бо тягнувся до сонця, йому було сумно і страшно залишатись самому.

Настала ніч. В небі засяяли зорі... І бутон заплакав.

- Я так і не став квіткою, - розчаровано сказав він, вкриваючись краплинками сліз, що таємничо мерехтіли під сяйвом місяця і зірок.

- Ти розквітнеш! Чарівно розквітнеш... Повір! - тихо сказала земля. Але заплаканий бутон у це, не вірив. Він був такий зажурений... і не помітив, як набубнявів, і став розпускатися.

Розпочавсь новий день. У небі зійшло сонце. Його промені заграли в краплинках роси, що виступили на атласних пелюстках прекрасної білої троянди, яка ще вчора була бутоном.

Кожен, хто приходив до парку, її помічав.

- Пізня квітка... Яка ж вона гарна! - милувалися нею... А вона, провівши сумну і безсонну ніч, міцно спала.

...А потім - прокинулась. І цвіла довго-довго...

04.11.17 р.